

ZAKON

O POPISU STANOVNIŠTVA, DOMAĆINSTAVA I STANOVA 2021. GODINE

I. UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se priprema, organizacija i sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Popis), period popisivanja, način prikupljanja podataka, jedinice koje se obuhvataju Popisom, sadržaj Popisa, obaveze državnih i drugih organa i organizacija u pripremi, organizaciji i sprovođenju Popisa, finansiranje Popisa, dužnosti lica koja obavljaju poslove u vezi sa Popisom, dužnosti lica koja se obuhvataju Popisom, obrada podataka, objavljivanje popisnih rezultata, upotreba, zaštita i čuvanje podataka prikupljenih u Popisu.

Značenje pojedinih izraza

Član 2.

Izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) popisivanje je pojedinačno i sveobuhvatno prikupljanje podataka o licima, domaćinstvima i stanovima koje država organizuje u jednakim vremenskim intervalima, najčešće na svakih deset godina;

2) kontrola kvaliteta podataka prikupljenih popisom je statističko istraživanje koje se sprovodi neposredno nakon završetka popisivanja, u cilju provere obuhvata i kvaliteta podataka prikupljenih u popisu;

3) popisni krug je najmanja prostorna jedinica o kojoj se vode podaci u Registru prostornih jedinica i koja se formira za potrebe popisa, radi preciznog raspoređivanja popisivača na terenu i obezbeđivanja potpunog obuhvata popisnih jedinica;

4) popisivač je lice koje je ovlašćeno da na terenu prikuplja podatke neposredno od lica koja se popisuju;

5) instruktor je lice koje je ovlašćeno da obučava popisivače i da prati i kontroliše njihov rad tokom terenskog prikupljanja podataka;

6) prebivalište je mesto u kojem se građanin nastanio sa namerom da u njemu stalno živi;

7) boravište je mesto u kojem građanin privremeno boravi;

8) stranac je lice koje nema državljanstvo Republike Srbije, bilo da je strani državljanin ili lice bez državljanstva;

9) domaćinstvo je svaka porodična ili druga zajednica lica koja zajedno stanuju i zajednički troše svoje prihode za podmirivanje osnovnih životnih potreba (stanovanje, ishrana i dr.). Domaćinstvom se smatra i tzv. samačko domaćinstvo, odnosno lice koje živi samo u mestu popisa i nije član nekog drugog domaćinstva u drugom mestu u Republici Srbiji ili u inostranstvu. Domaćinstvom se smatra i kolektivno domaćinstvo, tj. domaćinstvo sastavljeno od lica koja žive u verskim ustanovama, ustanovama socijalne zaštite za zbrinjavanje dece i odraslih i drugim ustanovama za privremeni ili trajni smeštaj;

10) diplomatsko osoblje stranih država jesu članovi diplomatskih ili konzularnih predstavništava stranih država, kao i članovi drugih misija koje imaju diplomatski status u Republici Srbiji;

11) administrativni izvori podataka jesu evidencije, registri, baze i drugi skupovi podataka o pravnim i fizičkim licima koje uspostavljaju i održavaju pojedini državni organi, organizacije i institucije;

12) agregirani podaci jesu zbirni podaci o jedinicama posmatranja;

13) anonimizirani mikropodaci su podaci kojima su uklonjene ili modifikovane identifikacione varijable kako bi se onemogućila identifikacija lica na koje su se podaci prethodno odnosili;

14) pseudonimizacija je obrada na način koji onemogućava pripisivanje podataka o ličnosti određenom licu bez korišćenja dodatnih podataka, pod uslovom da se ovi dodatni podaci čuvaju posebno i da su preduzete tehničke, organizacione i kadrovske mere koje obezbeđuju da se podatak o ličnosti ne može pripisati određenom ili odredivom licu;

15) geoprostorni podaci su podaci sa direktnom ili indirektnom vezom sa određenom lokacijom ili geografskom oblašću;

16) servisi geoprostornih podataka su operacije koje se mogu izvršiti pozivanjem računarske aplikacije nad geoprostornim podacima koji se nalaze u skupovima geoprostornih podataka;

17) kalendar objavljivanja je pregled svih statističkih saopštenja i publikacija sa precizno navedenim naslovom, referentnim periodom, datumom i vremenom objavljivanja. Objavljuje se na veb-sajtu Republičkog zavoda za statistiku pre početka kalendarske godine, za celu narednu godinu.

Svi izrazi u ovom zakonu odnose se podjednako na lica muškog i ženskog pola, bez obzira na to u kojem su gramatičkom rodu izraženi.

II. SPROVOĐENJE POPISA

Period i način popisivanja

Član 3.

Popisivanje se sprovodi od 1. do 30. aprila 2021. godine.

Neposredno po završetku popisivanja, vrši se kontrola kvaliteta podataka prikupljenih Popisom ponovnim popisivanjem u izabranim popisnim krugovima.

Popisivanje i kontrola kvaliteta podataka prikupljenih Popisom sprovode se prema stanju na dan 31. marta 2021. godine u 24.00 sata.

Podatke prikupljaju popisivači neposredno od građana, metodom intervjua.

Jedinice koje se obuhvataju Popisom

Član 4.

Popisom se obuhvataju:

1) državljani Republike Srbije sa prebivalištem, odnosno boravištem u Republici Srbiji, bez obzira na to da li su u vreme sprovođenja Popisa prisutni u svom mestu stanovanja ili privremeno borave u drugom mestu u Republici Srbiji ili u inostranstvu;

2) stalno nastanjeni stranci, stranci kojima je odobren privremeni boravak u Republici Srbiji i druga lica koja u vreme sprovođenja Popisa borave na teritoriji Republike Srbije;

- 3) domaćinstva;
- 4) stanovi i druge nastanjene prostorije.

Jedinice koje se ne obuhvataju Popisom

Član 5.

Popisom se ne obuhvata diplomatsko i vojno osoblje stranih država, kao ni članovi njihovih porodica koji sa njima borave u Republici Srbiji.

Popisom se ne obuhvataju stanovi u vlasništvu stranih država u kojima stanuje strano diplomatsko ili vojno osoblje.

Podaci o licima

Član 6.

U Popisu se prikupljaju sledeći podaci o licima: ime i prezime, ime jednog roditelja, pol, datum rođenja, jedinstveni matični broj građana, evidencijski broj stranca, adresa stanovanja, državljanstvo, mesto rođenja, mesto iz kojeg se lice doselilo, datum i razlog doseljenja, period boravka u inostranstvu, naziv države i razlog doseljenja/povratka u Republiku Srbiju, bračni status, da li lice živi u vanbračnoj zajednici, broj živorođene dece i godine njihovog rođenja, nacionalna pripadnost, maternji jezik, veroispovest, najviše stečeno obrazovanje, pohađanje škole, mesto školovanja, način putovanja u školu, pismenost, ekonomska aktivnost, zanimanje, delatnost, status zaposlenog lica, mesto rada, način putovanja na posao i funkcionalna sposobnost lica za obavljanje svakodnevnih aktivnosti.

Pored podataka iz stava 1. ovog člana, o odsutnim članovima domaćinstva prikupljaju se sledeći podaci: razlog i dužina odsustva, mesto boravka i učestalost vraćanja u mesto stalnog stanovanja, dok se o licima koja su privremeno prisutna u mestu popisa prikupljaju sledeći podaci: razlog i dužina prisustva, mesto stalnog stanovanja i učestalost vraćanja u mesto stalnog stanovanja.

Podaci o domaćinstvima

Član 7.

U Popisu se prikupljaju sledeći podaci o domaćinstvima: adresa stanovanja, ukupan broj članova domaćinstva, srodnički i porodični sastav, osnov po kome domaćinstvo koristi stan u kojem se popisuje i da li se članovi domaćinstva bave sopstvenom poljoprivrednom proizvodnjom.

Podaci o stanovima i drugim nastanjenim prostorijama

Član 8.

U Popisu se prikupljaju sledeći podaci o stanovima i drugim nastanjenim prostorijama: adresa, vrsta stambenog prostora, korišćenje stana, oblik svojine, površina stana, broj soba, opremljenost instalacijama i pomoćnim prostorijama, vrsta energenta koji se koristi za grejanje, sprat na kojem se stan nalazi, kao i podaci o osnovnim karakteristikama zgrade u kojoj se stan nalazi.

III. OBAVEZE DRŽAVNIH I DRUGIH ORGANA I ORGANIZACIJA U PRIPREMAMA, ORGANIZACIJI I SPROVOĐENJU POPISA

Organi za sprovođenje Popisa

Član 9.

Popis priprema, organizuje i sprovodi Republički zavod za statistiku.

Određene poslove pripreme, organizacije i sprovođenja Popisa na teritoriji opština, gradova i Grada Beograda Republički zavod za statistiku obavlja preko popisnih komisija, u skladu sa ovim zakonom.

U pripremi, organizaciji i sprovođenju Popisa, u okviru svoje nadležnosti, učestvuju i:

- ministarstva i posebne organizacije;
- jedinice lokalne samouprave;
- drugi organi, organizacije i institucije.

Republički zavod za statistiku

Član 10.

Republički zavod za statistiku obavlja sledeće poslove: stara se o blagovremenom i potpunom sprovođenju ovog zakona; definiše metodologiju Popisa u skladu sa nacionalnim potrebama i međunarodnim obavezama; propisuje sadržaj popisnih upitnika u skladu sa ovim zakonom; izrađuje upitnike, uputstva i druge metodološke i organizacione instrumente Popisa; saraduje sa ministarstvima, posebnim organizacijama, jedinicama lokalne samouprave i drugim organima, organizacijama i institucijama, koordinira zajedničke aktivnosti u vezi sa pripremom, organizacijom i sprovođenjem Popisa i, u skladu sa ovim zakonom, daje instrukcije, pruža stručnu pomoć i traži izveštaje o realizaciji popisnih aktivnosti; obezbeđuje potpuno, tačno i pravovremeno obaveštavanje stanovništva o značaju i ciljevima Popisa i načinu i vremenu njegovog sprovođenja; formira popisne komisije u opštinama, gradovima i Gradu Beogradu i definiše njihove obaveze; dostavlja popisnim komisijama metodološka i organizaciona uputstva, kao i opremu za terensko prikupljanje podataka; raspoređuje i prenosi finansijska sredstva popisnim komisijama; izrađuje finansijska uputstva o korišćenju sredstava namenjenih za sprovođenje Popisa i kontroliše upotrebu finansijskih sredstava; definiše kriterijume i procedure za izbor neposrednih učesnika u Popisu; sprovodi stručnu obuku i organizuje i koordinira instruktaze neposrednih učesnika u Popisu; izdaje propisana ovlašćenja za rad u Popisu; organizuje terensko prikupljanje podataka i kontrolu kvaliteta podataka prikupljenih Popisom; podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa ovim zakonom; obrađuje i analizira podatke; objavljuje popisne rezultate; arhivira popisnu građu i obezbeđuje zaštitu podataka u skladu sa zakonom i drugim propisima.

U Republičkom zavodu za statistiku formira se posebno upravljačko telo sa zadatkom da organizuje i koordinira rad svih učesnika u Popisu. Na čelu ovog tela je direktor Republičkog zavoda za statistiku, a članovi su lica odgovorna za organizaciju i realizaciju specifičnih popisnih aktivnosti.

Popisna komisija

Član 11.

Popisna komisija se formira za svaku opštinu, grad i gradsku opštinu Grada Beograda.

Članove popisne komisije imenuje direktor Republičkog zavoda za statistiku na predlog jedinice lokalne samouprave, odnosno gradske opštine Grada Beograda.

Popisnu komisiju mogu sačinjavati od tri do sedam članova, u zavisnosti od broja stanovnika, broja naseljenih mesta i površine teritorije, s tim što je jedan član predstavnik Republičkog zavoda za statistiku. Izuzetno, na posebno obrazložen zahtev jedinice lokalne samouprave, direktor Republičkog zavoda za statistiku može imenovati dodatne članove popisne komisije.

Popisna komisija dužna je da, u skladu sa instrukcijama Republičkog zavoda za statistiku, blagovremeno preduzme sve mere neophodne za kvalitetnu pripremu, organizaciju i sprovođenje Popisa na teritoriji za koju je zadužena.

Popisna komisija obavlja sledeće poslove: obaveštava stanovništvo o značaju i ciljevima Popisa, načinu i vremenu njegovog sprovođenja, kao i o pravima i dužnostima građana u Popisu; obezbeđuje prostorije za selekciju i obuku kandidata za instruktore i popisivače, za smeštaj popisnog materijala i opreme i druge prostorije neophodne za rad; izdaje popisivačima i instruktorima propisana ovlašćenja za rad; prati rad popisivača i instruktora, pruža im pomoć i rešava sporne situacije na terenu; organizuje dežurstva u vreme sprovođenja Popisa; angažuje stručnjake iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija za podršku tokom obuke neposrednih učesnika u Popisu i tokom terenske realizacije Popisa; angažuje dodatno stručno osoblje za obavljanje pojedinih popisnih zadataka; stara se o pravilnom rasporedu i racionalnoj upotrebi finansijskih sredstava određenih za Popis, izrađuje obračun utrošenih sredstava i dostavlja izveštaje; obavlja i druge poslove u vezi sa pripremom i sprovođenjem Popisa, u skladu sa uputstvima Republičkog zavoda za statistiku.

Ministarstva i posebne organizacije

Član 12.

U okviru svog delokruga i zadataka utvrđenih ovim zakonom, u izvršenju pojedinih poslova u vezi sa Popisom učestvuju:

- 1) ministarstvo nadležno za poslove odbrane;
- 2) ministarstvo nadležno za poslove pravde;
- 3) ministarstvo nadležno za spoljne poslove;
- 4) ministarstvo nadležno za poslove rada, zapošljavanja, boračka i socijalna pitanja;
- 5) Republički geodetski zavod;
- 6) Komesarijat za izbeglice i migracije;
- 7) druga ministarstva i posebne organizacije.

Ministarstvo nadležno za poslove odbrane

Član 13.

Ministarstvo nadležno za poslove odbrane obezbeđuje uslove za popisivanje vojnih i civilnih lica koja u vreme Popisa stanuju u kasarnama, vojnim školama i drugim vojnim ustanovama, kao i za popisivanje pripadnika Vojske Republike Srbije koji su angažovani u multinacionalnim operacijama.

Način popisivanja lica iz stava 1. ovog člana utvrđuje se metodološkim uputstvom, koje donosi direktor Republičkog zavoda za statistiku, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove odbrane.

Ministarstvo nadležno za poslove pravde

Član 14.

Ministarstvo nadležno za poslove pravde obezbeđuje uslove za popisivanje lica koja se nalaze u zavodima za izvršenje krivičnih sankcija.

Način popisivanja lica iz stava 1. ovog člana utvrđuje se metodološkim uputstvom, koje donosi direktor Republičkog zavoda za statistiku, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove pravde.

Ministarstvo nadležno za spoljne poslove

Član 15.

Ministarstvo nadležno za spoljne poslove obezbeđuje uslove za organizaciju i sprovođenje Popisa državljana Republike Srbije na radu u diplomatsko-konzularnim predstavništvima Republike Srbije, delovima privrednih društava u inostranstvu, delovima banaka i drugih lica u finansijskom sektoru u inostranstvu, predstavništvima Privredne komore Srbije u inostranstvu, Organizaciji Ujedinjenih nacija, njenim organima i specijalizovanim agencijama i drugim međunarodnim organizacijama, kao i članova njihovih domaćinstava koji sa navedenim licima borave u inostranstvu.

Način popisivanja lica iz stava 1. ovog člana utvrđuje se metodološkim uputstvom, koje donosi direktor Republičkog zavoda za statistiku, uz saglasnost ministra nadležnog za spoljne poslove.

Ministarstvo nadležno za poslove rada, zapošljavanja, boračka i socijalna pitanja

Član 16.

Ministarstvo nadležno za poslove rada, zapošljavanja, boračka i socijalna pitanja obezbeđuje uslove za popisivanje lica smeštenih u ustanovama socijalne zaštite, kao i za popisivanje beskućnika u prihvatilištima i svratištima.

Način popisivanja lica iz stava 1. ovog člana utvrđuje se metodološkim uputstvom, koje donosi direktor Republičkog zavoda za statistiku, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove rada, zapošljavanja, boračka i socijalna pitanja.

Republički geodetski zavod

Član 17.

Republički geodetski zavod, u saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku, izrađuje metodološko-organizaciono uputstvo za pripremu i ažuriranje geoprostornih podataka za potrebe terenske realizacije popisa.

U skladu sa uputstvom iz stava 1. ovog člana, Republički geodetski zavod vrši reviziju granica statističkih i popisnih krugova, ažurira podatke Registra prostornih jedinica i obezbeđuje raspoložive skupove i servise geoprostornih podataka iz svoje nadležnosti, koji su neophodni za organizaciju terenskih aktivnosti, izradu ažurnih mapa statističkih i popisnih krugova, povezivanje popisnih i geoprostornih podataka, obradu i objavljivanje rezultata popisa.

Komesarijat za izbeglice i migracije

Član 18.

Komesarijat za izbeglice i migracije obezbeđuje uslove za popisivanje lica smeštenih u kolektivnim centrima, centrima za azil i prihvatnim centrima, kao i drugim objektima koji su u njegovoj nadležnosti.

Druga ministarstva i posebne organizacije

Član 19.

Ministarstva i posebne organizacije, pored navedenih u čl. 13. do 18. ovog zakona, obavezni su da pruže stručnu pomoć Republičkom zavodu za statistiku u pripremi i sprovođenju Popisa, u okviru svog delokruga utvrđenog zakonom.

Jedinica lokalne samouprave

Član 20.

Jedinica lokalne samouprave obavlja sledeće poslove: predlaže članove popisne komisije, obezbeđuje prostorije za rad popisne komisije, prati sprovođenje Popisa na svojoj teritoriji, pruža pomoć popisnoj komisiji u izvršavanju popisnih zadataka i obavlja druge poslove u skladu sa uputstvima Republičkog zavoda za statistiku.

Drugi organi, organizacije i institucije

Član 21.

Drugi državni organi, organi autonomne pokrajine, organizacije, agencije, kancelarije i službe Vlade obavezni su da, ukoliko je potrebno, pruže stručnu pomoć Republičkom zavodu za statistiku u procesu pripreme i realizacije Popisa, u okviru svog delokruga utvrđenog zakonom.

Upotreba administrativnih izvora podataka

Član 22.

Za potrebe pripreme i organizacije Popisa, praćenja obuhvata popisnih jedinica i unapređenja kvaliteta prikupljenih podataka, Republički zavod za statistiku ima pravo pristupa administrativnim izvorima podataka.

Podaci od značaja za Popis, navedeni u čl. 6, 7. i 8. ovog zakona, koji nisu prikupljeni tokom terenske realizacije Popisa preuzimaju se iz raspoloživih administrativnih izvora.

Vlasnici administrativnih izvora podataka obavezni su da na zahtev Republičkog zavoda za statistiku omoguće preuzimanje podataka od značaja za Popis, uključujući identifikatore.

Republički zavod za statistiku je dužan da preduzme sve mere zaštite podataka preuzetih iz administrativnih izvora, u skladu sa zakonom.

IV. FINANSIRANJE POPISA

Finansiranje poslova Republičkog zavoda za statistiku

Član 23.

Sredstva za finansiranje poslova u vezi sa Popisom obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, a Republički zavod za statistiku vrši prenos dela odobrenih sredstava na podračune za posebne namene popisnim komisijama za sprovođenje Popisa.

Republički zavod za statistiku ovlašćuje jednog ili više članova popisne komisije za raspolaganje sredstvima na podračunu za posebne namene iz stava 1. ovog člana, koji su odgovorni za zakonito i namensko trošenje sredstava sa tog podračuna.

Popisne komisije vode evidenciju o utrošku sredstava iz stava 1. ovog člana i izveštaj o tome dostavljaju Republičkom zavodu za statistiku, na njegov zahtev.

Republički zavod za statistiku vrši kontrolu zakonitog i namenskog korišćenja sredstava sa podračuna iz stava 1. ovog člana.

Sredstva iz stava 1. ovog člana, obezbeđena zakonom o budžetu Republike Srbije, koja se ne utroše, vraćaju se u budžet Republike Srbije do isteka fiskalne godine.

Naknade licima koja obavljaju poslove u vezi sa Popisom

Član 24.

Popisivači, instruktori, članovi popisnih komisija i druga lica koja se privremeno angažuju za obavljanje poslova u vezi sa Popisom, u skladu sa ovim zakonom, imaju pravo na novčanu naknadu prema merilima koje utvrđuje direktor Republičkog zavoda za statistiku.

V. DUŽNOSTI LICA KOJA OBAVLJAJU POSLOVE U VEZI SA POPISOM I LICA KOJA SE OBUHVATAJU POPISOM

Dužnosti lica koja obavljaju poslove u vezi sa Popisom

Član 25.

Popisivač, instruktor i drugo fizičko ili pravno lice angažovano u Popisu dužno je da sve poslove koji su mu povereni obavlja blagovremeno i na propisan način.

Popisivač, instruktor i drugo fizičko lice angažovano u Popisu dužno je da strogo vodi računa o tačnosti upisa podataka koje su dali davaoci podataka, odnosno o tačnoj obradi podataka prikupljenih Popisom.

Lice iz stava 2. ovog člana dužno je da čuva kao tajnu sve podatke o popisanim licima do kojih dođe tokom obavljanja poslova koji su mu povereni.

Dužnosti lica koja se obuhvataju Popisom

Član 26.

Lice koje se obuhvata Popisom dužno je da u njemu učestvuje, odnosno da odgovori na sva popisna pitanja i da na svako pitanje da tačan i potpun odgovor. Podatke o odsutnim članovima domaćinstva daje član domaćinstva kome su podaci najviše poznati, a o deci mlađoj od petnaest godina podatke daje roditelj, usvojitelj ili staratelj.

Lice koje se obuhvata Popisom nije dužno da se izjašnjava o nacionalnoj pripadnosti i veroispovesti.

Ako popisivač u vreme Popisa ne zatekne u stanu lice koje se obuhvata Popisom, a podatke ne može da prikupi na način predviđen u stavu 1. ovog člana, ostavlja pismeno obaveštenje da je to lice dužno da se najkasnije do 30. aprila 2021. godine javi nadležnom organu radi davanja podataka u vezi s Popisom.

VI. OBRADA PODATAKA I OBJAVLJIVANJE REZULTATA POPISA

Obrada podataka

Član 27.

Republički zavod za statistiku obrađuje podatke prikupljene u Popisu u svrhu proizvodnje i objavljivanja podataka zvanične statistike.

Obrada je neophodna u cilju obezbeđivanja zvaničnih statističkih podataka o prostornoj distribuciji i karakteristikama stanovništva, domaćinstava i stanova za potrebe analize i ocene stanja i planiranja razvoja društva.

Podaci o ličnosti obrađuju se u statističke svrhe, uz primenu svih tehničkih i organizacionih mera za sprečavanje identifikacije osobe na koju se podaci odnose, uključujući i pseudonimizaciju.

Obrada podataka o ličnosti vrši se u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Objavljivanje rezultata Popisa

Član 28.

Republički zavod za statistiku objavljuje rezultate Popisa od javnog značaja, i to:

1) preliminarne rezultate Popisa, u roku od 30 dana od dana završetka popisivanja;

2) konačne rezultate Popisa, zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu, u skladu sa kalendarom objavljivanja, sukcesivno do 31. decembra 2022. godine.

Rezultati iz stava 1. ovog člana objavljuju se isključivo u vidu agregiranih podataka, i dostupni su svima pod jednakim uslovima na zvaničnom veb-sajtu Republičkog zavoda za statistiku.

VII. UPOTREBA, ZAŠTITA I ČUVANJE PODATAKA PRIKUPLJENIH U POPISU

Upotreba podataka prikupljenih u Popisu

Član 29.

Podaci prikupljeni u Popisu koriste se isključivo u statističke svrhe i Republički zavod za statistiku ih ne može ustupati drugim fizičkim i pravnim licima.

Podaci prikupljeni u Popisu ne mogu se upotrebljavati u svrhu utvrđivanja obaveza građana, niti se mogu koristiti kao dokaz za ostvarivanje prava građana.

Republički zavod za statistiku može koristiti podatke prikupljene Popisom za uspostavljanje statističkih registara, u skladu sa zakonom koji uređuje oblast zvanične statistike i zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

Za potrebe korišćenja popisnih podataka u naučnoistraživačke svrhe, Republički zavod za statistiku obrazuje posebnu bazu sa anonimiziranim mikropodacima.

Zaštita podataka prikupljenih u Popisu

Član 30.

Republički zavod za statistiku dužan je da preduzme sve propisane administrativne, tehničke i organizacione mere neophodne za zaštitu podataka

prikupljenih u Popisu od nelegalnog pristupa, objavljivanja ili korišćenja, u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast informacione bezbednosti.

Čuvanje podataka

Član 31.

Podaci prikupljeni u Popisu čuvaju se trajno, u elektronskoj formi.

Direktor Republičkog zavoda za statistiku, donosi, u skladu sa važećim standardima, poseban akt kojim se bliže reguliše skladištenje i čuvanje podataka prikupljenih u Popisu.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 32.

Novčanom kaznom, od 20.000 do 50.000 dinara, kazniće se za prekršaj fizičko lice koje se obuhvata Popisom ili lice koje je dužno da da podatke o odsutnim članovima domaćinstva, odnosno roditelj, usvojitelj ili staratelj za dete mlađe od petnaest godina, ako odbije da odgovori na pitanja u popisnim upitnicima ili da netačne i nepotpune odgovore (član 26. stav 1.).

Član 33.

Novčanom kaznom od 30.000 do 50.000 dinara kazniće se popisivač, instruktor i drugo lice koje je zaduženo za obavljanje poslova u vezi s Popisom, kao i odgovorno lice u pravnom licu koje obavlja poslove u vezi s Popisom, ako:

- 1) ne obavlja poslove Popisa blagovremeno i na propisan način (član 25. stav 1.);
- 2) ne vodi računa o tačnosti upisa podataka koje su dali davaoci podataka, odnosno o tačnoj obradi podataka prikupljenih Popisom (član 25. stav 2.);
- 3) ne čuva kao tajnu sve podatke o popisanim licima do kojih dođe tokom obavljanja poslova koji su mu povereni (član 25. stav 3.);
- 4) protivno volji lica obuhvaćenog Popisom zahteva da se to lice izjašnjava o nacionalnoj pripadnosti ili veroispovesti (član 26. stav 2.).

Član 34.

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj član popisne komisije koji je ovlašćen za raspolaganje sredstvima na podračunu za posebne namene ako nenamenski i nezakonito troši sredstva sa podračuna popisne komisije (član 23. stav 2.).

IX. ZAVRŠNE ODREDBE

Propisivanje i objavljivanje metodoloških instrumenata Popisa

Član 35.

Direktor Republičkog zavoda za statistiku propisuje osnovne popisne upitnike (Popisnica i Upitnik za domaćinstvo i stan) i organizaciono-metodološko uputstvo za sprovođenje Popisa.

Sadržaj upitnika iz stava 1. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Rok za formiranje popisnih komisija

Član 36.

Popisne komisije iz člana 11. ovog zakona formiraće se u roku od 10 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

**Privremeno obustavljanje izmena naziva i granica teritorijalnih
jedinica i imena ulica i trgova u naseljenim mestima**

Član 37.

U periodu od 1. do 30. aprila 2021. godine, nadležni organi neće menjati nazive i granice teritorijalnih jedinica: opština, gradova i naseljenih mesta, kao ni imena ulica i trgova u naseljenim mestima.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 38.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 11. Ustava Republike Srbije, prema kojem Republika Srbija uređuje i obezbeđuje prikupljanje statističkih i drugih podataka od opšteg interesa, a u vezi sa članom 42. stav 2. Ustava Republike Srbije, prema kojem se prikupljanje, držanje, obrada i korišćenje podataka o ličnosti uređuju zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Popis stanovništva, domaćinstava i stanova predstavlja najvažniji statistički izvor pojedinačnih podataka o stanovništvu jedne države.

Naredni popis u Republici Srbiji planiran je za 2021. godinu, u skladu sa već ustaljenom desetogodišnjom periodikom sprovođenja popisa u našoj zemlji i sa našim međunarodnim obavezama. Naime, Ekonomski i socijalni savet UN doneo je Rezoluciju br. 2015/10, kojom se sve države članice UN pozivaju da u periodu 2015–2024. sprovedu najmanje jedan popis stanovništva, naglašavajući značaj popisa kako za državu kao celinu, tako i za svaku njenu najmanju teritorijalnu jedinicu. U 2021. godini popis stanovništva planiraju da sprovedu sve države članice EU (Uredba 763/2008 Evropskog parlamenta i Saveta za popise stanovništva i stanova) i članice EFTA, kako bi se, pored metodološke, obezbedila i optimalna vremenska uporedivost popisnih podataka na međunarodnom nivou.

Sprovođenje popisa na našem tlu ima vrlo dugu tradiciju, koja se može pratiti još od davne 1834. godine. Od tog „popisa ljudstva“ pa do Prvog svetskog rata popisi su, u proseku, sprovedeni skoro na svakih pet godina, što svedoči o vrlo dinamičnom istorijskom razdoblju, koje je nametalo potrebu za čestim snimanjem promena teritorijalnog rasporeda i sastava stanovništva, kao i ekonomskih dobara, a naročito u oslobođenim krajevima. Stoga, podaci tih ranih popisa i danas imaju izuzetan historiografski značaj. U periodu između dva svetska rata sprovedena su samo dva popisa stanovništva, i to 1921. i 1931. godine. Nakon Drugog svetskog rata, zbog potrebe da se u što kraćem roku prikupe podaci o štetama nastalim usled ratnih razaranja, kako bi podnošenje zahteva međunarodnim forumima za naknadu ratne štete počivalo na objektivnoj statističkoj dokumentaciji, 1948. godine izvršen je tzv. „skraćeni“ popis, a već 1953. i prvi kompletan posleratni popis stanovništva. Počev od Popisa 1961. godine, ponovo se, shodno preporukama UN, uspostavlja desetogodišnja periodika sprovođenja popisa stanovništva, tako da su u narednom periodu izvršeni popisi: 1961, 1971, 1981. i 1991. godine. Prvi popis u 21. veku sproveden je 2002. godine, čime je delimično narušena desetogodišnja popisna periodika, prvenstveno zbog nemogućnosti da se obezbede neophodna finansijska sredstva za njegovo sprovođenje u 2001. godini, ali i zbog insistiranja vlasti u Crnoj Gori, sa kojom je Republika Srbija bila u državnoj zajednici, da se popis odloži (popis

u Crnoj Gori sproveden je tek u oktobru 2003. godine). Naredni popis u Republici Srbiji, čije je sprovođenje bilo planirano za april 2011, zbog nedostatka finansijskih sredstava realizovan je nakon šest meseci, u oktobru 2011. godine, uz znatnu finansijsku podršku Evropske komisije.

Svaki popis je svojim sadržajem i specifičnim organizacionim rešenjima prevazilazio prethodne popise, pa tako i Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. karakteriše unapređenje svih faza pripreme, organizacije i realizacije.

Popisom 2021. biće utvrđen ukupan broj stanovnika, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji i njihov raspored po nižim prostornim jedinicama: upravnim okruzima, gradovima, opštinama i naseljenim mestima. Obezbediće se pouzdani podaci o vitalnim, etničkim, ekonomskim, obrazovnim, migracionim i drugim obeležjima stanovništva, koji su neophodni za dobijanje precizne slike trenutnog stanja, ali i za projekcije budućih kretanja, a naročito za realno sagledavanje obima i posledica iseljavanja stanovništva u inostranstvo u poslednjih deset godina, pada fertiliteta i ubrzanog starenja stanovništva – društvenih pojava koje najneposrednije utiču na promene u demografskom potencijalu Republike Srbije.

Rezultati Popisa 2021. koristiće se i kao osnova za izradu i praćenje realizacije strateških ciljeva Vlade, a naročito za generisanje indikatora značajnih za ocenu efikasnosti donetih mera, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou.

Podaci dobijeni Popisom od posebnog su značaja za sprovođenje pojedinih zakona i drugih pravnih akata, pre svega iz oblasti ostvarivanja prava nacionalnih manjina, ali i za definisanje mera za poboljšanje položaja osetljivih grupa stanovništva i smanjenje socijalne isključenosti (osobe sa invaliditetom, stari i dr.). Popisom se obezbeđuju i podaci za potrebe međunarodnih institucija i organizacija (UN, Evrostat, Unesko i dr.). Pored toga, u procesu pridruživanja Republike Srbije Evropskoj uniji, popisni podaci važni su za izveštavanje o napretku u više pregovaračkih poglavlja.

Za razliku od svih dosadašnjih popisa, u kojima su podaci prikupljeni popunjavanjem papirnih upitnika, u Popisu 2021. godine prvi put će se za prikupljanje podataka koristiti prenosivi računari. Takođe, prvi put će u popisu biti uspostavljen mehanizam za povezivanje popisnih i geoprostornih podataka na nivou kućnog broja, čime će se obezbediti uslovi za agregiranje popisnih podataka po delovima naseljenih mesta, urbanističkim zonama i drugim najmanjim prostornim jedinicama. Popisni podaci poslužiće i za definisanje stepena urbanizacije, tipologije ruralnih i urbanih područja, kao i za izradu drugih klasifikacija koje nedostaju, a koje se baziraju na preciznim podacima o prostornom razmeštaju stanovništva. Veća vrednost i upotrebljivost informacija o prostornoj distribuciji stanovništva dobijenih na ovaj način zadovoljiće potrebe najšireg kruga korisnika.

Popis 2021. specifičan je i po tome što bi trebalo da bude poslednji popis u Republici Srbiji koji se sprovodi na tradicionalan način, tj. neposrednim pojedinačnim popisivanjem svih jedinica (lica, domaćinstava i stanova). Imajući u vidu brojne aktivnosti koje se na nivou države sprovode u oblasti unapređenja postojećih i

uspostavljanja novih administrativnih baza podataka, realno je očekivati da će se u narednom periodu steći uslovi za sprovođenje popisa na bazi registara. Upravo će rezultati Popisa 2021. poslužiti za proveru obuhvata i kvaliteta podataka koji se vode u administrativnim registrima, ali i za uspostavljanje statističkog registra stanovništva, koji će se ažurirati iz administrativnih izvora i biti osnov za sprovođenje narednog popisa, 2031. godine. Osnovna prednost popisa baziranih na registrima jeste da se, za razliku od tradicionalnih popisa, koji se zbog visokih troškova i kompleksne organizacije sprovode u razmacima od deset godina, mogu po potrebi realizovati u daleko kraćim vremenskim intervalima.

Popis stanovništva je najkompleksnije statističko istraživanje – kako po sadržaju i metodološkim rešenjima, tako i po svojoj specifičnoj organizaciji.

Cilj donošenja ovog zakona jeste da se na jedinstven način pravno regulišu nadležnosti i obaveze ministarstava i drugih organa i organizacija u vezi s pripremama i sprovođenjem Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. (u daljem tekstu: Popis), a posebno poslovi i zadaci Republičkog zavoda za statistiku, koji ima ključnu ulogu u svim fazama njegovog sprovođenja, kao i zadaci popisnih komisija, koje se za potrebe sprovođenja Popisa formiraju u opštinama, gradovima i Gradu Beogradu. Pored toga, ovim zakonom regulišu se obaveze i dužnosti lica koja se obuhvataju Popisom i lica koja neposredno obavljaju poslove Popisa, upotreba i zaštita podataka prikupljenih Popisom i objavljivanje rezultata Popisa. Na kraju, cilj ovog zakona jeste i da se regulišu pitanja u vezi sa finansiranjem Popisa.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Glavom I. Uvodne odredbe, članovima 1. i 2. Predloga zakona, definisan je predmet ovog zakona i dat je pojmovnik izraza korišćenih u njemu.

Glavom II. Sprovođenje Popisa, članovima 3–8. definisan je period popisivanja, način na koji će se prikupljati podaci, obuhvat jedinica Popisa i sadržaj popisnih upitnika.

Popisivanje se sprovodi od 1. do 30. aprila 2021. godine. U odnosu na prethodni popis (2011), kada je terensko prikupljanje podataka trajalo 15 dana, s tim što je u velikim gradovima produženo za dva do pet dana, u Popisu 2021. predviđeno je da popisivanje traje 30 dana. Osnovni razlozi za određivanje dužeg perioda popisivanja jesu izmene u načinu prikupljanja podataka. Naime, za razliku od Popisa 2011, kada su popunjavani papirni upitnici i kada je za rad na terenu angažovano više od 36.000 popisivača, predviđeno je da se u Popisu 2021. podaci prikupljaju pomoću laptopova i da se za taj posao angažuje oko 15.000 popisivača koji poseduju osnovna znanja iz oblasti rada na računaru. Pažljiva selekcija kandidata za terensko prikupljanje podataka i njihova obuka od posebnog su značaja za uspeh Popisa. Angažovanjem manjeg broja neposrednih učesnika obezbeđuju se uslovi za bolju selekciju i temeljniju obuku kandidata. Neposredno po završetku Popisa, u maju 2021. sprovodi se akcija ponovnog popisivanja na izabranom uzorku, u cilju kontrole kvaliteta

prikupljenih podataka. Svi podaci u Popisu prikupljaju se prema stanju na dan 31. marta 2021. u 24.00 sata, odnosno u ponoć između 31. marta i 1. aprila 2021. Ovaj trenutak u statistici se naziva „kritični momenat popisa“. Podaci se prikupljaju neposredno od građana, metodom intervjua, pri čemu će popisivači pomoću laptopova unositi u elektronske upitnike odgovore građana na popisna pitanja (član 3.).

Predlogom zakona (član 4.) definisano je da se Popisom obuhvataju državljani Republike Srbije sa prebivalištem, odnosno boravištem u Republici Srbiji, bez obzira na to da li su u vreme sprovođenja Popisa prisutni u svom mestu stanovanja ili privremeno borave u drugom mestu u Republici Srbiji ili u inostranstvu. Pored državljana Republike Srbije, Popisom se obuhvataju i stalno nastanjeni stranci, stranci kojima je odobren privremeni boravak u Republici Srbiji i druga lica koja u vreme sprovođenja Popisa borave na teritoriji Republike Srbije, odnosno stranci koji u momentu popisa iz različitih razloga najmanje godinu dana borave u Republici Srbiji ili borave kraće ali s namerom da ostanu najmanje godinu dana (npr. tražioci azila, migranti u potrebi bez utvrđenog statusa i druga lica). Popisom se obuhvataju i domaćinstva (porodična, neporodična i kolektivna), kao i stanovi i druge nastanjene prostorije (nastanjene poslovne prostorije, prostorije nastanjene iz nužde, kolektivne stambene jedinice).

Popisom se ne obuhvata diplomatsko i vojno osoblje stranih država, kao ni članovi njihovih porodica koji sa njima borave u Republici Srbiji. Ne obuhvataju se ni stanovi u vlasništvu stranih država u kojima stanuje strano diplomatsko ili vojno osoblje (član 5).

Članovima 6–8. Predloga zakona preciziran je sadržaj Popisa, odnosno podaci koji se u ovom Popisu prikupljaju o licima, domaćinstvima, stanovima i drugim nastanjenim prostorijama. Sadržaj Popisa definisan je u skladu sa nacionalnim potrebama, zahtevima korisnika popisnih podataka i međunarodnim preporukama za popise oko 2020. godine.

Glavom III. Obaveze državnih i drugih organa i organizacija u pripremama, organizaciji i sprovođenju Popisa, definisano je da Popis priprema, organizuje i sprovodi Republički zavod za statistiku, pri čemu određene poslove u vezi sa Popisom na teritoriji opština, gradova i Grada Beograda Republički zavod za statistiku obavlja preko popisnih komisija. U pripremi i realizaciji Popisa, u okviru svoje nadležnosti, učestvuju i ministarstva i posebne organizacije, jedinice lokalne samouprave i drugi organi, organizacije i institucije.

Republički zavod za statistiku, kao neposredni nosilac aktivnosti u vezi sa pripremama, organizovanjem i sprovođenjem Popisa, stara se o utvrđivanju jedinstvenih metodoloških rešenja i standarda u cilju dobijanja što sadržajnijih i validnijih podataka, koji će biti kompatibilni ne samo sa rezultatima prethodnih popisa sprovedenih na teritoriji Republike Srbije nego i s podacima popisa drugih zemalja, koji se, takođe, prikupljaju u skladu s međunarodnim preporukama. Republički zavod

za statistiku se stara o blagovremenom i potpunom izvršavanju ovog zakona, propisuje sadržaj popisnih upitnika u skladu sa ovim zakonom, definiše metodologiju Popisa u skladu sa nacionalnim potrebama i međunarodnim obavezama, izrađuje upitnike, uputstva i druge metodološke i organizacione instrumente Popisa. Pored toga, Republički zavod za statistiku obezbeđuje potpuno, tačno i pravovremeno obaveštavanje stanovništva o značaju i ciljevima Popisa, načinu i vremenu njegovog sprovođenja, definiše kriterijume i procedure za izbor neposrednih učesnika u Popisu, vrši stručnu obuku, organizuje i koordinira instruktaze neposrednih učesnika u Popisu, izdaje propisana ovlašćenja za rad u Popisu, organizuje terensko prikupljanje podataka i kontrolu kvaliteta podataka prikupljenih Popisom, podnosi zahtev za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa ovim zakonom, obrađuje i analizira podatke, objavljuje popisne rezultate, arhivira popisnu građu i obezbeđuje zaštitu podataka u skladu sa zakonom i drugim propisima. Polazeći od svoje koordinacione uloge u statističkom sistemu, Republički zavod za statistiku saraduje sa ministarstvima, posebnim organizacijama, jedinicama lokalne samouprave i drugim organima, organizacijama i institucijama, koordinira zajedničke aktivnosti na pripremi, organizaciji i sprovođenju Popisa i, u skladu sa ovim zakonom, daje instrukcije, pruža stručnu pomoć i traži izveštaje o realizaciji popisnih aktivnosti, formira popisne komisije u opštinama, gradovima i Gradu Beogradu i definiše njihove obaveze, dostavlja popisnim komisijama metodološka i organizaciona uputstva i opremu za terensko prikupljanje podataka, raspoređuje i prenosi finansijska sredstva popisnim komisijama, izrađuje finansijska uputstva o korišćenju sredstava namenjenih za sprovođenje Popisa i kontroliše upotrebu finansijskih sredstava. S obzirom na to da je za uspešnu realizaciju popisa neophodno višegodišnje planiranje i koordinacija rada izuzetno velikog broja učesnika, potrebno je uspostaviti jasnu upravljačku strukturu. Osnovni zadatak upravljačkog popisnog tela koje se formira u Republičkom zavodu za statistiku jeste da obezbedi vertikalnu sinhronizaciju rada svih učesnika u popisu i podršku državnih organa, civilnog sektora, sredstava javnog informisanja i drugih subjekata, kao i da redovno informiše stručnu, ali i najširu javnost, o planiranim i realizovanim popisnim aktivnostima.

Postupak formiranja popisnih komisija u opštinama, gradovima i Gradu Beogradu i zadaci popisnih komisija definisani su članom 11. Predloga zakona. Članove popisne komisije imenuje direktor Republičkog zavoda za statistiku, na predlog jedinice lokalne samouprave, odnosno gradske opštine Grada Beograda. Propisano je da popisna komisija može imati od tri do sedam članova (pri čemu je u ukupan broj članova uključen i jedan predstavnik Republičkog zavoda za statistiku). Ukupan broj članova popisne komisije određuje se u zavisnosti od broja stanovnika, broja naseljenih mesta i površine teritorije. Predviđeno je i da, u izuzetnim slučajevima, na posebno obrazložen zahtev jedinice lokalne samouprave, direktor Republičkog zavoda za statistiku može imenovati dodatne članove popisne komisije.

Popisna komisija, u skladu sa instrukcijama Republičkog zavoda za statistiku, obavlja poslove u vezi sa sprovođenjem Popisa na svojoj teritoriji. Naročito se stara o

obaveštavanju stanovništva o značaju i ciljevima Popisa, načinu i vremenu njegovog sprovođenja, kao i o pravima i dužnostima građana u Popisu. Pored toga, popisna komisija pruža logističku podršku za sprovođenje Popisa (obezbeđuje prostorije za obuku instruktora i popisivača, obezbeđuje stručni kadar za informatičku podršku tokom obuke i tokom terenske realizacije Popisa, organizuje dežurstva za pružanje informacija građanima tokom popisivanja i dr.), prati realizaciju Popisa i obavlja druge popisne zadatke.

U okviru svog delokruga, određene poslove i zadatke iz domena pripreme, organizacije i sprovođenja Popisa vrše: ministarstvo nadležno za poslove odbrane, ministarstvo nadležno za poslove pravde, ministarstvo nadležno za spoljne poslove, Ministarstvo nadležno za poslove rada, zapošljavanja, boračka i socijalna pitanja, Republički geodetski zavod, Komesarijat za izbeglice i migracije i druga ministarstva i posebne organizacije (član 12.). Obaveze ministarstava i posebnih organizacija precizirane su čl. 13. do 19. Predloga zakona. Članom 20. definisane su obaveze jedinica lokalne samouprave, a članom 21. obaveze drugih državnih organa, organa autonomne pokrajine, organizacija, agencija, kancelarija i službi Vlade, da, u slučaju potrebe, pruže stručnu pomoć Republičkom zavodu za statistiku u procesu pripreme i realizacije Popisa, u okviru svog delokruga utvrđenog zakonom.

Upotreba administrativnih izvora podataka za potrebe pripreme i organizacije Popisa i praćenja obuhvata i unapređenja kvaliteta podataka prikupljenih u Popisu regulisana je članom 22. Predloga zakona. Ovaj član usklađen je sa članom 31. Zakona o zvaničnoj statistici („Službeni glasnik RS“, br. 104/09), kojim se reguliše pravo pristupa Republičkog zavoda za statistiku administrativnim izvorima podataka u državnim organima, organizacijama i institucijama. Propisana je obaveza vlasnika administrativnih izvora podataka da na zahtev Republičkog zavoda za statistiku omoguće preuzimanje podataka od značaja za Popis (podaci iz člana 6, 7. i 8. Predloga zakona) kojima raspolažu, a koji nisu prikupljeni tokom terenske realizacije Popisa, kao i obaveza Republičkog zavoda za statistiku da preduzme sve mere zaštite podataka preuzetih iz administrativnih izvora, u skladu sa zakonom. Za pripremu terenske realizacije Popisa koristiće se Adresni registar i Registar prostornih jedinica, kao i druge raspoložive baze prostornih podataka Republičkog geodetskog zavoda koje su od značaja za definisanje granica popisnih krugova, procenu broja stambenih jedinica, raspored popisivača i izradu mapa statističkih i popisnih krugova, kao i za povezivanje popisnih i geoprostornih podataka. U fazi obrade prikupljenih podataka (prilikom kontrole konzistentnosti i logičke ispravnosti slogova) pojedinačni podaci koji nisu prikupljeni u Popisu biće preuzeti iz administrativnih baza podataka pod uslovom da se navedeni podaci vode u administrativnim bazama, a sve u cilju unapređenja kvaliteta Popisa.

Glavom IV. Finansiranje popisa, predviđeno je da se sredstva za finansiranje poslova u vezi sa Popisom obezbeđuju u budžetu Republike Srbije (član 23.). Republički zavod za statistiku vrši prenos dela odobrenih sredstava na podračune za posebne namene popisnim komisijama i ovlašćuje jednog ili više članova popisne

komisije za raspolaganje sredstvima na podračunu. Članovi popisne komisije koji su ovlašćeni za raspolaganje sredstvima odgovorni su za zakonito i namensko trošenje sredstava. Popisna komisija dužna je da sredstva troši u skladu sa finansijskim uputstvom Republičkog zavoda za statistiku, da vodi evidenciju i da dostavlja izveštaje o utrošku sredstava na zahtev Republičkog zavoda za statistiku, koji vrši kontrolu zakonitog i namenskog korišćenja sredstava. Sredstva koja su obezbeđena zakonom o budžetu Republike Srbije, koja se ne utroše, vraćaju u budžet Republike Srbije do isteka fiskalne godine.

Republički zavod za statistiku ne prenosi finansijska sredstva ministarstvima, posebnim organizacijama i drugim državnim organima iz člana 12. Predloga zakona.

Članom 24. Predloga zakona propisano je da popisivači, instruktori, članovi popisnih komisija i druga lica koja se privremeno angažuju za obavljanje poslova u vezi sa Popisom, u skladu sa ovim zakonom, imaju pravo na novčanu naknadu prema merilima koje utvrđuje direktor Republičkog zavoda za statistiku. Pored nadoknade za rad, lica koja obavljaju poslove u vezi sa Popisom imaju pravo i na nadoknadu ostalih realnih troškova koji nastanu tokom obavljanja popisnih zadataka (putni troškovi, smeštaj i dr.), što se definiše ugovorom.

Glavom V. Dužnosti lica koja obavljaju poslove u vezi sa Popisom i lica koja se obuhvataju Popisom, propisano je da su popisivači, instruktori i druga fizička i pravna lica koja su angažovana u Popisu dužna da blagovremeno i na propisan način obave sve poslove koji su im povereni. Pored toga, sva fizička lica koja prikupljaju podatke od građana, kao i lica koja učestvuju u obradi prikupljenih popisnih podataka, dužna su da strogo vode računa o tačnosti upisa, odnosno o tačnoj obradi podataka i da čuvaju kao tajnu sve podatke o popisanim licima do kojih dođu tokom obavljanja poslova koji su im povereni (član 25.).

Dužnosti lica koja se obuhvataju Popisom regulisane su članom 26. Predloga zakona. Propisano je da je lice koje se obuhvata Popisom dužno da odgovori na sva popisna pitanja i da na svako pitanje da tačan i potpun odgovor, s tim što je posebno naglašeno da lice nije dužno da se izjašnjava o nacionalnoj pripadnosti i veroispovesti, što je u skladu sa Ustavom Republike Srbije. Takođe, u članu 26. navedeno je da podatke o odsutnim članovima domaćinstva može da daje punoletan član domaćinstva kome su podaci najviše poznati, kao i da podatke o deci mlađoj od petnaest godina daje roditelj, usvojitelj ili staratelj deteta. U slučaju kada popisivač ni na jedan od načina predviđenih uputstvima nije u mogućnosti da prikupi podatke o licu koje se obuhvata Popisom, predviđena je obaveza lica koje se obuhvata Popisom da se najkasnije do 30. aprila 2021. javi nadležnom organu (popisnoj komisiji u gradu/opštini stanovanja ili Republičkom zavodu za statistiku) radi popisivanja.

Glavom VI. Obrada podataka i objavljivanje rezultata Popisa, propisana je svrha obrade podataka prikupljenih u Popisu i objavljivanje rezultata Popisa.

Podaci prikupljeni u Popisu obrađuju se u svrhu proizvodnje i objavljivanja podataka zvanične statistike, odnosno u statističke svrhe (član 27.). Obrada je neophodna u cilju obezbeđivanja zvaničnih statističkih podataka o prostornoj distribuciji i karakteristikama stanovništva, domaćinstava i stanova za potrebe analize i ocene stanja i planiranja razvoja društva. Republički zavod za statistiku, kao glavni proizvođač i odgovorni stručni nosilac, organizator i koordinator sistema zvanične statistike u Republici Srbiji, dužan je da poštuje načelo statističke poverljivosti koje podrazumeva zaštitu podataka koji se odnose na pojedinačnu statističku jedinicu. Suština ovog načela jeste da odgovorni proizvođač zvanične statistike može da koristi individualne podatke isključivo u statističke svrhe. Obrada podataka u statističke svrhe obuhvata svako prikupljanje i obradu podataka o ličnosti koji su neophodni za sprovođenje statističkih istraživanja i za proizvodnju rezultata zvanične statistike. Pri tome, rezultati obrade nisu podaci o ličnosti već agregirani podaci koji se ne mogu koristiti kao podrška za mere ili odluke u vezi sa konkretnim fizičkim licem. Predlogom zakona propisano je da se obrada podataka o ličnosti koji su prikupljeni u Popisu vrši u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti. Republički zavod za statistiku dužan je da obezbedi primenu svih tehničkih, organizacionih i kadrovskih mera za zaštitu podataka o ličnosti u skladu sa načelom minimizacije podataka, uključujući i pseudonimizaciju.

Obrada posebnih vrsta podataka o ličnosti – nacionalna pripadnosti i maternji jezik, neophodna je kako bi se utvrdio ukupan broj i teritorijalni raspored manjinskih zajednica, a sve u cilju obezbeđivanja podataka za ostvarivanje prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina, kao i za potrebe izrade strategija, studija i analiza iz oblasti demografskog razvoja i položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji. Podaci o nacionalnoj pripadnosti neophodni su za sprovođenje više zakona: Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina i Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma. Takođe, podaci o ukupnom broju, teritorijalnom rasporedu, kao i o demografskim, obrazovnim i dr. karakteristikama Roma od posebnog su značaja za praćenje realizacije Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja i akcionih planova kojima se definišu aktivnosti u oblasti poboljšanja položaja pripadnika romske manjinske zajednice.

Obrada podataka o veroispovesti neophodna je kako bi se obezbedili podaci o ukupnom broju i teritorijalnom razmeštaju pripadnika različitih konfesija, što je od značaja za sprovođenje Zakona o crkvama i verskim zajednicama, kao i za izradu analitičkih studija iz ove oblasti.

Treba imati u vidu da je popis jedini izvor podataka o nacionalnoj pripadnosti, maternjem jeziku i veroispovesti. Izuzetan je i istoriografski značaj ovih podataka jer su obezbeđivani u skoro svim popisima stanovništva još od polovine 19. veka do danas. Navedeni podaci obrađuju se isključivo u statističke svrhe, tj. u cilju dobijanja agregiranih podataka o ukupnom broju i teritorijalnom rasporedu pripadnika različitih nacionalnih i verskih zajednica, kao i ukupnom broju i teritorijalnom rasporedu govornika različitih maternjih jezika. Obradom se ne otkriva etničko poreklo, niti se

otkrivaju verska uverenja pojedinih lica, jer se obrađuju anonimizirani podaci, tj. podaci kojima su uklonjene ili modifikovane identifikacione varijable kako bi se onemogućila identifikacija lica na koje su se podaci prethodno odnosili.

Objavljivanje rezultata Popisa bliže je uređeno članom 28. Predloga zakona. Republički zavod za statistiku dužan je da u roku od 30 dana od dana završetka popisivanja objavi preliminarne rezultate Popisa, dok se konačni rezultati objavljuju sukcesivno, do decembra 2022. godine. Rezultati se objavljuju isključivo u vidu agregiranih podataka, pri čemu su dostupni svima pod jednakim uslovima na zvaničnom veb-sajtu Republičkog zavoda za statistiku. Kako bi korisnici zvaničnih statističkih podataka bili adekvatno informisani o planiranim terminima objavljivanja rezultata statističkih istraživanja, Republički zavod za statistiku pre početka svake kalendarske godine, za celu narednu godinu, na svom veb-sajtu objavljuje kalendar koji sadrži pregled svih statističkih saopštenja i publikacija sa precizno navedenim naslovom, referentnim periodom, datumom i vremenom objavljivanja. Zajedno sa konačnim rezultatima Popisa, Republički zavod za statistiku objavljuje i meta podatke, kao i izveštaj o kvalitetu podataka.

Glavom VII. Upotreba, zaštita i čuvanje podataka prikupljenih u Popisu, propisano je da se individualni podaci prikupljeni u Popisu mogu koristiti isključivo u statističke svrhe i da ih Republički zavod za statistiku ne može ustupati drugim fizičkim i pravnim licima, kao i da se podaci prikupljeni u Popisu ne mogu upotrebljavati u svrhu utvrđivanja obaveza građana, niti se mogu koristiti kao dokaz za ostvarivanje prava građana (član 29.). Pored toga, u članu 29. naglašeno je da Republički zavod za statistiku može koristiti podatke prikupljene Popisom za uspostavljanje statističkih registara, što je u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zvanične statistike i zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti. Takođe, ovim članom definisano je da za potrebe korišćenja popisnih podataka u naučnoistraživačke svrhe Republički zavod za statistiku obrazuje posebnu bazu sa individualnim podacima bez identifikatora (anonimizirani mikropodaci). Zaštita podataka prikupljenih u Popisu regulisana je članom 30., po kojem je Republički zavod za statistiku dužan da preduzme sve propisane administrativne, tehničke i organizacione mere neophodne za zaštitu podataka od nelegalnog pristupa, objavljivanja ili korišćenja, u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast informacione bezbednosti. Član 31. Predloga zakona definiše da se podaci koji su prikupljeni u Popisu čuvaju trajno, u elektronskoj formi. Direktor Republičkog zavoda za statistiku donosi poseban akt kojim se bliže reguliše skladištenje i čuvanje podataka prikupljenih u Popisu, što je u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast zvanične statistike.

Glavom VIII. Kaznene odredbe, članovima 32 - 34. utvrđene su kaznene mere za prekršaj za fizičko lice koje odbije da odgovori na popisna pitanja ili dà netačne i nepotpune odgovore o sebi, odsutnim članovima domaćinstva ili o deci mlađoj od petnaest godina i kaznene mere za popisivača, instruktora i drugo lice koje je angažovano za obavljanje poslova u vezi sa Popisom ako postupi suprotno

pojedininim odredbama ovog zakona, odnosno ako ne obavlja poslove na propisan način, ako ne vodi računa o tačnosti upisa i tačnoj obradi podataka, ako ne čuva kao tajnu sve podatke o popisanim licima do kojih dođe tokom obavljanja poslova koji su mu povereni i ako protivno volji lica obuhvaćenog Popisom zahteva da se to lice izjašnjava o nacionalnoj pripadnosti ili veroispovesti. Pored toga, članom 34. predviđena je kazna za prekršaj za člana popisne komisije koji je ovlašćen za raspolaganje sredstvima na podračunu za posebne namene ako nenamenski i nezakonito troši sredstva sa tog podračuna.

Glavom IH. Završne odredbe, definisano je propisivanje metodoloških instrumenata Popisa i objavljivanje osnovnih popisnih upitnika (član 35.) i određen je rok za formiranje popisnih komisija u opštinama, gradovima i gradskim opštinama grada Beograda (član 36.). Pored toga, članom 37. predloga Zakona propisano je da se u periodu terenskog popisivanja, od 1. do 30. aprila 2021. godine, privremeno obustave izmene naziva i granica svih prostornih jedinica o kojima se podaci vode u Registru prostornih jedinica (gradovi, opštine, naseljena mesta, statistički krugovi, popisni krugovi), kao i da se privremeno obustave izmene imena ulica i trgova u naseljenim mestima, kako bi se obezbedila ažurnost pripremljene grafičke dokumentacije, a pre svega ažurnost mapa popisnih krugova koje služe za precizan raspored popisivača i njihovo snalaženje na terenu, s ciljem da nijedna popisna jedinica ne bude izostavljena niti višestruko popisana. Članom 38. određeno je stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Prema predračunu Republičkog zavoda za statistiku, a imajući u vidu detaljan plan aktivnosti u vezi sa pripremom i sprovođenjem Popisa, za finansiranje izvršenja svih popisnih poslova neophodno je, od 2019. do 2022. godine, obezbediti ukupno 3 522 469 050,00 dinara, odnosno 29 353 908,75 evra.

Predviđeno je da Popis bude finansijski podržan preko nacionalnog programa IPA 2018. Ovim programom, osim Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021, planirano je sufinansiranje još tri značajna statistička istraživanja: Popisa poljoprivrede 2021, Istraživanja o višestrukim pokazateljima položaja žena i dece (MICS) i Istraživanja o zdravlju stanovništva (EHIS). Udeo Evropske Komisije u finansiranju sva četiri istraživanja iznosi 20 000 000,00 evra, od čega za Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 14 215 736,75 evra.

Tabela 1. Pregled finansijskih sredstava za sprovođenje Popisa 2021.

	RSD	EUR	%
Budžet Republike Srbije	1 816 580 640,00	15 138 172,00	51,57
Evropska komisija	1 705 888 410,00	14 215 736,75	48,43
Ukupno	3 522 469 050,00	29 353 908,75	100,00

Obračunato prema kursu: 1 evro = 120,00 dinara

Pregled finansijskih sredstava, po godinama (u dinarima)

Tabela 1.1. IPA 2018 nacionalni program – za Popis stanovništva, PFE 7071

Godina	Ukupno	Budžet Republike Srbije	Evropska komisija
2019	3 840 000,00	1 440 000,00	2 400 000,00
2020	168 180 000,00	55 320 000,00	112 860 000,00
2021	2 318 663 250,00	759 840 000,00	1 558 823 250,00

Sredstva za nabavku laptopova i prateće opreme za terensko prikupljanje podataka (Tabela 1.2) obezbeđena su u okviru limita koji je za sve budžetske korisnike utvrdilo Ministarstvo finansija Zakonom o budžetu za 2020. godinu.

Tabela 1.2. Demografija i društvene statistike - za nabavku opreme, PFE 0001

Godina	Ukupno	Budžet Republike Srbije	Evropska komisija
2020	984 960 000,00	984 960 000,00	-

Pored navedenih sredstava, potrebno je obezbediti još 46 825 800,00 dinara u 2022. godini za finansiranje ostalih popisnih aktivnosti - u okviru IPA 2018 nacionalnog programa.

Tabela 1.3. Finansijska sredstva za 2022. godinu

Godina	Ukupno	Budžet Republike Srbije	Evropska komisija
2022	46 825 800,00	15 020 640,00	31 805 160,00

Finansijska sredstva predviđena su za sledeće namene:

Vrsta troškova	Iznos u dinarima	%
1. Pripreme za sprovođenje Popisa	157 010 000,00	4,5
2. Nabavka IKT i druge opreme	985 130 960,00	28,0
3. Obuka neposrednih učesnika u terenskoj realizaciji Popisa	243 483 240,00	6,9
4. Popisivanje i kontrola prikupljenih podataka	1 993 654 850,00	56,6
5. Obrada podataka, analiza i diseminacija rezultata	64 800 000,00	1,8
6. Ostali troškovi	78 390 000,00	2,2
UKUPNO (OD I DO VI)	3 522 469 050,00	100,0

1. Pripreme za sprovođenje Popisa

Pravovremena i adekvatna priprema od posebnog je značaja za uspešno sprovođenje Popisa.

Kao najvažnije pripremne aktivnosti mogu se izdvojiti:

1.1. Terenske pripreme

Za potrebe terenske realizacije Popisa neophodno je obezbediti ažurnu dokumentaciju o statističkim i popisnim krugovima. Ova aktivnost obuhvata reviziju postojeće mreže statističkih i popisnih krugova (korigovanje granica, podelu popisnih krugova u kojima je u međupopisnom periodu došlo do intenzivne izgradnje i dr.) i izradu mapa popisnih krugova koje će popisivači koristiti tokom rada na terenu (preko 40.000 mapa). Osim za organizaciju terenskog prikupljanja podataka, ažurni prostorni podaci korišće se i za povezivanje popisnih podataka sa geoprostornim podacima do nivoa kućnog broja. Na taj način biće obezbeđen odabrani set popisnih podataka za mrežu prostornih jedinica površine 1 km². Posebnu ulogu u terenskim pripremama Popisa ima Republički geodetski zavod, koji će u saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku pripremiti uputstva za ažuriranje mreže statističkih i popisnih krugova i obezbediti skupove i servise geoprostornih podataka iz svoje nadležnosti za potrebe izrade ažurnih mapa statističkih i popisnih krugova. Tokom terenskih priprema, posebno obučeni stručnjaci Republičkog geodetskog zavoda ažuriraće postojeću mrežu statističkih i popisnih krugova, pripremiće prostorne podatke potrebne za izradu mapa, kontrolisaće sadržaj i kvalitet mapa i vršiti korekcije u skladu sa stanjem na terenu.

1.2. Metodološke i organizacione pripreme

Metodološke pripreme Popisa obuhvataju definisanje finalnog sadržaja popisnih upitnika, izradu uputstava i drugih metodoloških instrumenata za prikupljanje i kontrolu podataka, pripremu šifarnika, klasifikacija, definisanje pravila kontrole kontingenata i logičke kontrole, pripremu pomoćnih obrazaca za praćenje kvaliteta svih faza realizacije Popisa i drugih metodoloških instrumenata. Pre definisanja konačnog sadržaja popisnih upitnika biće organizovane dodatne konsultacije sa svim relevantnim akterima (ministarstvima, posebnim organima i organizacijama, naučnim institucijama, univerzitetima i drugim korisnicima popisnih podataka). Pored toga, detaljno će biti analizirana metodološka rešenja primenjena u Probnom popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2019, radi unapređenja metodoloških instrumenata koji će se koristiti u Popisu 2021.

S obzirom na to da određene zadatke pripreme, organizacije i sprovođenja Popisa na lokalnom nivou Republički zavod za statistiku obavlja preko popisnih komisija, predviđeno je da se formira po jedna popisna komisija za svaku opštinu, grad i gradsku opštinu Grada Beograda (ukupno 162 popisne komisije). U organizacionim pripremama Popisa posebnu ulogu imaju određena ministarstva, posebne organizacije i druge institucije koje, u saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku, obezbeđuju uslove za popisivanje pojedinih specifičnih grupa stanovništva. Takođe, važnu ulogu u obezbeđivanju uslova za efikasno sprovođenje Popisa imaju nacionalni saveti nacionalnih manjina, naročito u jedinicama lokalne samouprave sa značajnim udelom pripadnika manjinskih zajednica u ukupnom stanovništvu. Organizacione pripreme obuhvataju i izradu uputstava za sve učesnike Popisa, sa jasno definisanim zadacima i rokovima za njihovo izvršenje, izradu različitih procedura za realizaciju specifičnih aktivnosti i pripremu drugih organizacionih instrumenata.

1.3. Razvoj IT sistema za prikupljanje i obradu podataka

Razvoj informacionog sistema za unos i obradu popisnih podataka obuhvata projektovanje i razvoj više aplikacija, među kojima su najznačajnije: aplikacija za prikupljanje i unos podataka na terenu pomoću prenosivih računara (laptopova) i prenos kriptovanih podataka na centralni server, aplikacija za praćenje rada popisivača i instruktora na terenu, aplikacija za unos i obradu podataka prikupljenih u kontroli kvaliteta i obuhvata podataka prikupljenih Popisom, aplikacija za šifriranje pojedinih tekstualnih obeležja, aplikacije za kontrolu kontingenata i logičku kontrolu, aplikacija za tabeliranje i diseminaciju popisnih rezultata, aplikacija za prijavljivanje, rangiranje i testiranje kandidata za popisivače i instruktore, aplikacija za obračun naknada za rad popisivača i instruktora i štampu ugovora, razvoj softvera za podršku rada informativnog centra i dr. Neophodno je obezbediti sistemsku administraciju i održavanje

računarske i komunikacione opreme, mreže i baza podataka. Kao i u svim prethodno sprovedenim popisima, posebna pažnja će biti posvećena bezbednosti informacionog sistema i zaštiti podataka od bilo kakvog nezakonitog pristupa. Pored toga, potrebno je pripremiti laptopove za teren, testirati poznavanje rada na računaru kandidata za popisivače i instruktore i obezbediti IT podršku za njihovu obuku i rad na terenu.

1.4. Komunikaciona kampanja

Kako bi se postigao pun obuhvat jedinica Popisa i kako bi se dobili kvalitetni podaci, treba pripremiti integrisanu komunikacionu kampanju. Osnovni ciljevi komunikacione kampanje jesu: transparentnost procesa pripreme i realizacije Popisa, stalna saradnja sa medijima, informisanje građana o sadržaju popisnih upitnika i o značaju rezultata popisa za pojedinca i za zajednicu, uz posebno naglašavanje sigurnosti i poverljivosti podataka koji se u Popisu prikupljaju. Pored toga, kampanja će imati specifičan pristup različitim grupama stanovništva. Komunikaciona kampanja, pored ostalog, obuhvata: izradu komunikacione strategije, izradu detaljnog plana aktivnosti sa vremenskim okvirom za realizaciju pojedinih segmenata kampanje, produkciju (objave u štampanim medijima, TV i radio reklame i drugi video materijali, flajeri, baneri, društvene mreže, konferencije za novinare i drugi događaji) i dr. aktivnosti.

1.5. Upravljanje kvalitetom

S obzirom na to da je popis stanovništva najvažnije statističko istraživanje, od posebnog je značaja obezbeđivanje njegovog kredibiliteta. Stoga je neophodno implementirati instrumente upravljanja kvalitetom u svim popisnim fazama, od pripremnog perioda, preko operativnih aktivnosti (prikupljanje i obrada podataka), pa sve do diseminacije konačnih rezultata. Glavne komponente upravljanja kvalitetom jesu: postavljanje ciljeva za svaku dimenziju kvaliteta (definisane metode i alata za praćenje kvaliteta), operativna kontrola kvaliteta (praćenje i kontrola svih faza Popisa radi identifikacije potencijalnih problema i njihovih uzroka), evaluacija kvaliteta (analiza rezultata kontrole kvaliteta i obuhvata prikupljenih podataka, upoređivanje rezultata Popisa sa podacima iz drugih izvora, pre svega administrativnih, poređenja sa rezultatima prethodnih popisa itd.).

Troškovi u pripreмноj fazi Popisa (4,5% od ukupnih sredstava) odnose se pre svega na: pripremu i realizaciju komunikacione kampanje, obilazak terena tokom ažuriranja granica statističkih i popisnih krugova, obuku i dodatni rad stručnog osoblja na poslovima ažuriranja teritorije i pripremi mapa popisnih krugova, organizaciju konsultativnih sastanaka sa stručnjacima iz različitih oblasti u cilju konačnog definisanja sadržaja Popisa i dodatni rad stručnog kadra na metodološkim poslovima

i na poslovima razvoja informacionog sistema za prikupljanje i obradu popisnih podataka.

2. Nabavka IKT i druge opreme

U strukturi troškova Popisa značajan udeo (28%) imaju troškovi za nabavku opreme. Za razliku od Popisa 2011, kada su popisivači popunjavali papirne upitnike (nakon čega je organizovan višemesečni unos i obrada podataka), za prikupljanje podataka na terenu u ovom Popisu koristitiće se prenosivi računari. Prednosti ovakvog načina popisivanja su višestruke – broj učesnika u Popisu je smanjen, njihova obuka je efikasnija, dobijeni podaci su kvalitetniji i potrebno je manje vremena za njihovu obradu, te je, samim tim, i brža diseminacija konačnih rezultata. IKT oprema nabavljena za potrebe ovog popisa koristiće se i tokom sprovođenja Popisa poljoprivrede 2021. Po završetku terenske realizacije Popisa, Republički zavod za statistiku će laptopove staviti na raspolaganje Vladi, na dalju distribuciju u prioritetne sektore (ministarstva, organe državne uprave, obrazovne ustanove i dr.). Pored IKT opreme za terensko prikupljanje podataka (laptopovi, serveri i dr.), planirana je i nabavka periferne opreme (štampača, video projektora i dr.).

3. Obuka neposrednih učesnika u terenskoj realizaciji Popisa

Višeetapne petodnevne instruktaže neposrednih učesnika Popisa – opštinskih koordinatora, članova popisnih komisija, instruktora, popisivača i dr. izvršilaca popisnih zadataka – važna su karika u lancu priprema za uspešnu realizaciju Popisa na terenu, koja zahteva znatna finansijska sredstva (6,9%), i to, prvenstveno, za isplate putnih troškova i troškova prenoćišta jednog broja učesnika. Kvalitet Popisa umnogome zavisi od dobro organizovane i jednoobrazne obuke svih lica koja će obavljati i kontrolisati terensko prikupljanje podataka. Potrebno je obučiti oko 20.000 neposrednih učesnika Popisa (popisivača, instruktora, članova popisnih komisija, opštinskih koordinatora, dodatnih popisivača za rad u podstandardnim romskim naseljima i drugih učesnika u različitim fazama pripreme i realizacije Popisa). Tokom obuke popisivača i instruktora neophodno je obezbediti IT podršku na svim instruktažnim punktovima, te dodatno obučiti dovoljan broj informatičara koji će pružati tehničku podršku, kako za vreme obuke popisivača i instruktora, tako i tokom terenske realizacije Popisa. Obuka će biti organizovana i za predstavnike ministarstava i posebnih organizacija koji učestvuju u procesu popisivanja posebnih kategorija stanovništva (beskućnika, tražilaca azila, lica na izdržavanju kazne zatvora i dr.).

4. Popisivanje i kontrola prikupljenih podataka

Faza popisivanja, od 1. do 30. aprila 2021. godine, predstavlja najbitniju etapu u nizu brojnih i kompleksnih popisnih aktivnosti. Istovremeno, ova faza čini najveću stavku u strukturi finansijskih sredstava predviđenih za realizaciju celokupnog Popisa (56,6%). Troškovi u ovoj fazi uglavnom se svode na: naknade popisivačima za popunjavanje elektronskih upitnika; naknade instruktorima za kontrolu rada popisivača, praćenje

obuhvata i kvaliteta popunjenih upitnika i obilazak terena; naknade članovima popisnih komisija za logističku podršku za sprovođenje Popisa na teritoriji opština i gradova; naknade opštinskim koordinatorima i supervizorima za kontrolu terenskog rada popisivača i instruktora; naknade računovođama u jedinicama lokalne samouprave koji će raditi na obračunu putnih troškova i obračunu visine naknada popisivačima i instruktorima; naknade informatičarima u opštinama i gradovima i drugim licima angažovanim na poslovima Popisa od strane popisnih komisija; naknade za dežurstva tokom trajanja terenske akcije; troškove osiguranja popisivača i instruktora, kao i druge troškove za terenski rad (troškove prevoza neposrednih učesnika Popisa na terenu, transport opreme i dr.). Po završetku Popisa na terenu, u cilju provere njegove pouzdanosti sa aspekta potpunosti i tačnosti, na manjem broju popisnih krugova izabranih u uzorak (oko 250 popisnih krugova) biće obavljena kontrola obuhvata popisanih jedinica i kontrola kvaliteta prikupljenih podataka, kako bi se ocenile greške do kojih može doći u svim fazama sprovođenja Popisa, a naročito greške obuhvata popisnih jedinica i kvalitet prikupljenih popisnih podataka. Kontrola se sprovodi ponovnim popisivanjem stanova, domaćinstava i lica u izabranim popisnim krugovima. Na ovim poslovima biće dodatno angažovan jedan broj popisivača, instruktora i opštinskih koordinatora. Tokom terenske realizacije Popisa i tokom terenske kontrole obuhvata i kvaliteta Popisa biće organizovan poseban informativni centar u kojem će obučeni operateri odgovarati na sva pitanja u vezi sa Popisom. Građanima će biti omogućeno da besplatnim telefonskim pozivom dođu do informacija o svim aspektima i aktivnostima u vezi sa Popisom.

5. Obrada podataka, analiza i diseminacija rezultata

Obrada Popisa zahteva korišćenje savremenih informacionih tehnologija, što, između ostalog, podrazumeva dizajn i administraciju baza, projektovanje i izradu aplikacija za obradu popisnih podataka i sistemsku administraciju. Obrada se sastoji iz više faza, za koje je neophodno, na osnovu definisanih metodoloških uputstava i pravila, razviti odgovarajuće aplikacije. Obrada podataka, između ostalog, obuhvata izradu posebnih aplikacija za: šifriranje tekstualnih odgovora na pitanja o zanimanju i delatnosti, kontrolu kontingenata, logičku kontrolu, imputiranje podataka koji nedostaju podacima iz administrativnih izvora, izradu kontrolnih, dokumentacionih i publikacionih tabela i pripremu za diseminaciju rezultata, ocenu i analizu kvaliteta popisnih rezultata. Upotreba modernog načina prikupljanja podataka prilično će skratiti deo obrade podataka koji se odnosi na kontrolu kontingenata i logičku kontrolu u odnosu na prethodni popis stanovništva (2011. godine), pošto će neka od logičkih pravila već biti integrisana u aplikaciju za unos podataka.

Preliminarni rezultati Popisa biće objavljeni u roku od mesec dana od završetka terenskog prikupljanja podataka, a konačni rezultati će se objavljivati u skladu sa planom publikovanja, sukcesivno do kraja 2022. godine. Značaj popisa stanovništva povećava se u meri u kojoj objavljeni rezultati zadovoljavaju potrebe državnog sektora, naučnih institucija, poslovnih subjekata i šire javnosti. Kako bi rezultati Popisa bili dostupni najširem krugu korisnika, biće korišćeni različiti kanali

diseminacije, i to: posebna diseminaciona baza popisnih podataka na veb-stranici Republičkog zavoda za statistiku, štampane popisne knjige i specijalne analitičke publikacije, konferencije za novinare, radionice i stručni skupovi. U saradnji sa eminentnim stručnjacima iz različitih oblasti, kao i sa predstavnicima relevantnih institucija koje se bave određenim problemima (akademska zajednica, državni organi, NVO itd.), biće pripremljene publikacije posvećene različitim karakteristikama stanovništva, s posebnim osvrtom na pojedine grupe (mlade, stare, pripadnike manjinskih zajednica, osobe sa invaliditetom i dr.). Za promociju rezultata Popisa bitne su konferencije i stručni skupovi na kojima će stručnjaci iz različitih oblasti imati priliku da, na osnovu rezultata popisa, diskutuju o različitim fenomenima koji su u fokusu naučne i stručne javnosti, a pre svega o: depopulaciji, starenju stanovništva, migracionim kretanjima i mnogim drugim izazovima savremenog društva, koji nisu manje važni s naučnog i praktičnog stanovišta. Posebna pažnja biće posvećena obuci analitičkog osoblja u državnim institucijama da koriste podatke Popisa za analitičke svrhe i svrhe donošenja odluka u vezi sa sektorskim politikama, strategijama itd.

Takođe, predviđeno je da se nakon Popisa realizuju brojne aktivnosti koje se odnose na jačanje kapaciteta relevantnih državnih organa za sprovođenje popisa na bazi registara u sledećoj popisnoj rundi, 2031. godine. Ove aktivnosti obuhvataju analizu sadržaja i kvaliteta svih raspoloživih administrativnih baza podataka u cilju procene dostupnosti popisnih obeležja i ažurnosti podataka i stvaranja uslova za uspostavljanje novih i unapređenje postojećih administrativnih registara, što je u skladu sa procesom digitalizacije u Republici Srbiji. S tim u vezi, biće izvršena stručna procena kvaliteta i obuhvata podataka koji su predmet popisa, a vode se u administrativnim registrima. Na osnovu dobijenih rezultata biće pripremljena mapa puta sa predlogom ciljeva i neophodnih koraka za uspostavljanje uslova za sprovođenje popisa na bazi registara. Mapa puta biće predstavljena na nacionalnim radionicama i konferencijama na kojima će se razmatrati mogućnosti, budući koraci, uloga i odgovornosti svih relevantnih aktera, kao i rokovi za realizaciju pojedinih aktivnosti. Zaključci sa nacionalnih radionica i konferencija poslužiće za izradu Akcionog plana za sprovođenje popisa na bazi registara u 2031. godini.

Troškovi u ovoj fazi Popisa (svega 1,8%) odnose se prvenstveno na angažovanje operatera koji će raditi na poslovima šifriranja tekstualnih odgovora, dodatni rad stručnog kadra na poslovima obrade i analize podataka, na izradu popisnih publikacija i posebnih studija, organizaciju konferencija, nacionalnih radionica i stručnih skupova na kojima će biti prezentovani rezultati Popisa, kao i rezultati analize upotrebljivosti administrativnih registara za potrebe sprovođenja narednog popisa.

6. Ostali troškovi

Ostali troškovi (2,2%) odnose se na: troškove prevođenja osnovnih popisnih obrazaca i uputstava na jezike nacionalnih manjina, kao i prevođenje knjiga popisa i

specijalnih publikacija na engleski jezik i njihovo lektorisanje; troškove zakupa prostora za skladištenje i pripremu prenosivih računara za rad na terenu; zakup prostora za održavanje instruktaza; nabavku kancelarijskog materijala i papira; troškove pripreme i štampe uputstava, upitnika, identifikacionih kartica (legitimacija) i drugog materijala za obuku i terenski rad popisivača i instruktora; uvećane troškove pošte, telefona i internet usluga, kao i na nepredviđene troškove do kojih, svakako, može doći u periodu od skoro četiri godine, koliko traje finansiranje popisnih aktivnosti.

* * *

Prema predračunu sredstava za finansiranje poslova i zadataka u Popisu, potrebno je u budžetu Republike Srbije obezbediti ukupno 3 522 469 050,00 dinara ili oko 500 dinara, odnosno 4,2 evra po stanovniku. U poređenju sa drugim evropskim zemljama, procenjeni troškovi Popisa u Republici Srbiji po stanovniku su približni ili nešto niži od planiranih troškova zemalja koje na tradicionalan način sprovode popis. Tokom izrade predračuna Popisa vodilo se računa o aktuelnoj ekonomskoj situaciji u Srbiji, ali i o minimalnim standardima kojih mora da se pridržava svaki popis, kako bi bili ostvareni očekivani rezultati.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?

- Zakonom se reguliše sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine. Popisom se obezbeđuju ažurni podaci o ukupnom broju, prostornoj distribuciji i osnovnim karakteristikama stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji.

2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

- Sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2021. godine definisano je Programom zvanične statistike u periodu od 2016. do 2020. i Strategijom razvoja zvanične statistike, koja je sastavni deo petogodišnjeg Programa. S obzirom na to da je terenska realizacija Popisa predviđena za april 2021. godine, u Programu su navedene aktivnosti na pripremama popisa. Popis 2021. takođe će biće uključen i u Program zvanične statistike u periodu od 2021. do 2025. godini.
- Pored toga, Zakonom o zvaničnoj statistici propisano je da RZS sprovodi popise stanovništva. Pred svaki popis donosi se poseban Zakon o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova. Prethodni popis sproveden je 2011. godine, u skladu sa Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini.

3) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

- Zakonom o zvaničnoj statistici propisano je da se popisi regulišu posebnim zakonima i finansiraju se sredstvima iz budžeta Republike Srbije. Aktivnosti u vezi sa sprovođenjem popisa uključene se u petogodišnji Program zvanične statistike i u godišnje planove zvanične statistike.

4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

- Ukoliko se Popis ne sprovede država neće raspolagati ažurnim popisnim podacima. Do problema može doći ukoliko se pravovremeno ne usvoji Zakon o popisu i ukoliko se ne obezbede sredstva neophodna za realizaciju popisnih aktivnosti.

5) Koja promena se predlaže?

- Glavna promena odnosi se na datum (period) sprovođenja popisa i na način prikupljanja podataka. Za razliku od Popisa 2011, kada su popisivači popunjavali papirne upitnike (nakon čega je organizovan višemesečni unos i obrada podataka), za prikupljanje podataka na terenu u Popisu 2021. koristitiće se prenosivi računari. Podaci se prikupljaju neposredno od građana, metodom intervjua, pri čemu će popisivači pomoću laptopova unositi u elektronske upitnike odgovore građana na popisna pitanja (član 3.). Pored toga, u odnosu na Zakon o Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u

2011. godini, ovaj Zakon bliže uređuje upotrebu administrativnih izvora podataka za potrebe pripreme i organizacije popisa, obradu i objavljivanje rezultata popisa, kao i upotrebu, zaštitu i čuvanje podataka prikupljenih popisom. Posebna pažnja posvećena je usaglašavanju sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti i sa zakonom kojim se reguliše oblast informacione bezbednosti. Sadržaj popisnih upitnika definisan je u skladu sa najnovijim međunarodnim preporukama za sprovođenje popisa, nacionalnim potrebama i zahtevima korisnika. Popisni upitnici sadrže sva obeležja koja su međunarodnim preporukama definisana kao obavezna (starost, pol, najviša završena škola, mesto rođenja, mesto iz kojeg se lice doselilo, bračni status, zanimanje, delatnost, površina stana, vrsta stambenog prostora i dr.), kao i značajan broj drugih obeležja (obeležja koja nisu definisana kao obavezna u međunarodnim preporukama ali su prepoznata kao obeležja od nacionalnog interesa), npr. nacionalnost, veroispovest, maternji jezik, pohađanje škole, broj živorođene dece, razlog preseljenja i dr. Sadržaj popisnih upitnika detaljno su navedena u Nacrtu zakona (čl. 6-8). Članom 34. Nacrta Zakona predviđeno je da se sadržaj popisnih upitnika objavljuje u "Službenom glasniku RS". Takođe, Nacrtom Zakona precizno su definisane obaveze ministarstava, posebnih organizacija, jedinica lokalne samouprave i drugih direktnih učesnika u organizaciji i sprovođenju popisa. Pored toga, izmenjene su i kaznene odredbe, u skladu sa važećim propisima.

6) Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

- Donošenje novog zakona o popisu neophodno je prvenstveno zbog definisanja perioda i načina popisivanja. Popis 2021. se sprovodi u aprilu 2021. godine. Zakonom o popisu 2011. bilo je propisano da se popis sprovodi u oktobru 2011. Svi podaci u Popisu 2021. prikupljaju se prema stanju na dan 31. marta 2021. u 24.00 sata, odnosno u ponoć između 31. marta i 1. aprila 2021. Podaci se prikupljaju neposredno od građana, metodom intervjua, pri čemu će popisivači pomoću laptopova unositi u elektronske upitnike odgovore građana na popisna pitanja. Pored toga, u odnosu na Popis 2011. neophodne su izmene vezane za sadržaj popisnih upitnika u cilju usaglašavanja sa zahtevima korisnika, nacionalnim potrebama i međunarodnim preporukama za popise koji se sprovode oko 2020. godine. Takođe, obaveze pojedinih ministarstava i posebnih organizacija definisane su u skladu sa njihovim nadležnostima. Neophodno je i usaglašavanje odredaba sa važećim zakonima iz oblasti zaštite podataka o ličnosti, informacione bezbednosti i drugim propisima.

7) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predloženi zakon će neposredno uticati na:

- Građane (sva lica obuhvaćena popisom dužna su da daju tačne odgovore na postavljena pitanja; predviđene su prekršajne kazne za lica koja odbiju da učestvuju u popisu ili daju netačne odgovore);
- Republički zavod za statistiku (organizuje popis, propisuje sadržaj upitnika, izrađuje metodologiju, koordinira aktivnosti drugih učesnika u popisu i obavlja druge poslove u skladu sa zakonom);
- Ministarstva, posebne organizacije i drugi organi, organizacije i institucije (u saradnji sa Republičkim zavodom za statistiku obavljaju poslove u vezi sa popisom, iz svoje nadležnosti);

- Jedinice lokalne samouprave (pružaju logističku podršku Republičkom zavodu za statistiku u pripremi i sprovođenju popisa na svojoj teritoriji; predlažu članove popisnih komisija za područje jedinice lokalne samouprave);
- Popisivači, instruktori i druga fizička lica koja su angažovana na poslovima u vezi sa popisom (imaju ugovorne obaveze – dužni su da obavljaju sve poslove u skladu sa ugovorom, da čuvaju kao tajnu sve podatke do kojih dođu tokom obavljanja popisnih poslova za koje su angažovani)

Posredan uticaj na sve građane, državne organe, privredne subjekte, obrazovne i naučne institucije, lokalnu samoupravu i dr. ogleda se u mogućnosti korišćenja rezultate popisa koje objavljuje Republički zavod za statistiku.

8) Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

- Ne postoje.

9) Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

- Promenu nije moguće ostvariti primenom važećih propisa.

10) Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (status quo).

- Ukoliko se odustane od intervencije neće postojati pravni osnov za sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. i Republika Srbija u narednom periodu neće raspolagati ažurnim, kvalitetnim i pouzdanim popisnim podacima koji su neophodni za donošenje odluka, planova i razvojnih strategija na svim nivoima vlasti, za praćenje realizacije usvojenih strategija i planova, za međunarodna izveštavanja Republike Srbije, kao i za sprovođenje odredaba pojedinih zakona koje se pozivaju na popisne podatke (Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma, Zakon o crkvama i verskim zajednicama).

11) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

- Ekonomski i socijalni savet UN doneo je Rezoluciju br. 2015/10, kojom se sve države članice UN pozivaju da u periodu 2015–2024. sprovedu najmanje jedan popis stanovništva, naglašavajući značaj popisa kako za državu kao celinu, tako i za svaku njenu najmanju teritorijalnu jedinicu.
- Popisi se u većini zemalja sveta sprovode na svakih deset godina. U 2021. godini popis stanovništva planiraju da sprovedu sve države članice EU (Uredba 763/2008 Evropskog parlamenta i Saveta za popise stanovništva i stanova) i članice EFTA, kako bi se, pored metodološke, obezbedila i optimalna vremenska uporedivost popisnih podataka na međunarodnom nivou.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

- Opšti cilj je - sproveden popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine, kojim će biti obezbeđeni podaci o broju i prostornom razmeštaju stanovništva prema demografskim, geografskim, migracionim, etničkim, obrazovnim, ekonomskim i dr. karakteristikama, kao i podaci o domaćinstvima, porodicama i stambenim jedinicama.
- Neophodno je da se zakonom pravno regulišu priprema, organizacija i sprovođenje popisa, nadležnosti i obaveze ministarstava i drugih organa i organizacija, a posebno poslovi Republičkog zavoda za statistiku, dužnosti lica koja obavljaju poslove u vezi sa popisom i dužnosti lica koja se obuhvataju popisom, upotreba, čuvanje i zaštita podataka, objavljivanje popisnih podataka i dr.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

- Popisom 2021. biće utvrđen ukupan broj stanovnika, domaćinstava i stanova u Republici Srbiji i njihov raspored po nižim prostornim jedinicama: upravnim okruzima, gradovima, opštinama i naseljenim mestima. Ovi podaci dostupni su samo iz popisa stanovništva. Prethodni popis sproveden je 2011. i rezultati tog popisa još uvek se koriste jer ne postoji drugi izvor podataka. Značaj popisa ogleda se u tome što se njime obezbeđuju ažurni, potpuni, kvalitetni, tačni i međunarodno uporedivi statistički podaci o stanovništvu, domaćinstvima i stanovima. Pored toga, obezbeđuje se i uporedivost sa podacima iz ranijih popisa, a sve u skladu sa potrebama korisnika iz zemlje i inostranstva. Popis je osnovni izvor podataka za male geografske oblasti (naselja, delova naselja). Podaci koji se prikupe u popisu od velikog su značaja i za godišnje procene broja stanovnika (u međupopisnom periodu), projekcije broja i osnovnih struktura stanovništva za duži period, analizu i ocenu stanja u ekonomskom i društvenom razvoju, praćenje izvršenja planova, kao i za planiranje razvoja u ekonomiji, obrazovanju, zdravstvu, stanovanju i u ostalim oblastima. Popis ima najširi krug korisnika podataka (privredni subjekti, učenici, studenti, novinari, građani). Rezultati Popisa 2021. koristiće se i kao osnova za izradu i praćenje realizacije strateških ciljeva Vlade, a naročito za generisanje indikatora značajnih za ocenu efikasnosti donetih mera, kako na nacionalnom tako i na lokalnom nivou. Popisom se obezbeđuju i podaci za potrebe međunarodnih institucija i organizacija (UN, Evrostat, Unesko i dr.). Pored toga, u procesu pridruživanja Republike Srbije Evropskoj uniji, popisni podaci važni su za izveštavanje o napretku u više pregovaračkih poglavlja.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade?

- Nacrt Zakona usklađen je sa Zakonom o zvaničnoj statistici, Programom zvanične statistike u periodu od 2016. do 2020. koju je donela Narodna skupština, kao i sa Strategijom razvoja zvanične statistike, koja je sastavni deo petogodišnjeg Programa. S obzirom na to da je terenska realizacija Popisa predviđena za april 2021. godine, u Programu su navedene aktivnosti

na pripremama popisa. Popis 2021. takođe će biće uključen i u Program zvanične statistike u periodu od 2021. do 2025. godini.

- Za definisanje velikog broja strateških dokumenata koriste se podaci iz poslednjeg popisa stanovništva. Na popisne podatke poziva se veliki broj nacionalnih strategija i pratećih akcionih planova, npr: Nacionalna strategija za mlade, Strategija za socijalno uključivanje Roma i Romkinja, Strategija za unapređenje položaja osoba sa invaliditetom, Strategija za upravljanje migracijama, Strategija podsticanja rađanja, itd.
- Podaci popisa osnov su i za ostvarivanje pojedinih prava. Na primer: Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, Zakon o nacionalnim savetima nacionalnih manjina, Zakon o službenoj upotrebi jezika i pisma, Zakon o verskim zajednicama i dr.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

- Pokazatelji učinka na osnovu kojih će biti moguće utvrditi da li su ostvareni ciljevi jesu: skraćen rok obrade podataka i brža diseminacija konačnih rezultata popisa. Naime, u Popisu 2011. obrada podataka trajala je više meseci i prva knjiga konačnih rezultata objavljena je u novembru 2012. godine (13 meseci nakon završetka faze prikupljanja podataka na terenu). Knjige Popisa 2011. su sukcesivno objavljivane do aprila 2014. Planirano je značajno skraćivanje faze obrade podataka Popisa 2021. i objavljivanje konačnih rezultata popisa u roku od šest meseci od momenta završetka terenskog prikupljanja podataka. Diseminacija će, u skladu sa planom publikovanja, trajati do kraja 2022. godine.
- Da li je popis ispunio očekivanja može se oceniti i na osnovu kvaliteta prikupljenih podataka i obuhvata svih jedinica popisa. U cilju provere obuhvata i kvaliteta popisa, predviđeno je da se neposredno nakon terenskog prikupljanja podataka sprovede postpopisna kontrola. Rezultati kontrole biće objavljeni zajedno sa rezultatima popisa. Predviđena je i izrada Izveštaja o kvalitetu, u skladu sa standardima Evropskog statističkog sistema. Imajući u vidu da kvalitet podataka utiče na njihovu pouzdanost i upotrebljivost, Izveštaj će obuhvatiti celokupan sistem praćenja, kontrole i upravljanja kvalitetom u svim fazama pripreme i realizacije popisa. Takođe, Izveštajem će biti obuhvaćene sve dimenzije kvaliteta u skladu sa Uredbom 763/2008 Evropskog parlamenta i Saveta (relevantnost, tačnost, pravovremenost, dostupnost i razumljivost, opredivost i koherentnost).

Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana "status quo" opcija?

Detaljno su razmatrane mogućnosti da se Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine sprovede na bazi registara. Ustanovljeno je da ne postoje uslovi za registarski popis iz više razloga:

- Zakon o centralnom registru stanovništva usvojen je u martu 2019, ali će se primenjivati od 1. septembra 2020. Za to vreme potrebno je preduzeti određene regulatorne mere koje se odnose na donošenje podzakonskih akata, kojima će se regulisati bliži način uspostavljanja i vođenja Centralnog

registra stanovništva, razmena podataka, pristup, zaštita i korišćenje podataka sadržanih u Registru. Donošenje ovih podzakonskih akata predviđeno je u roku od 6 meseci od dana njegovog stupanja na snagu (do kraja februara 2021.). Osim toga, tehničke uslove za preuzimanje podataka koji će se nalaziti u Centralnom registru moraju da obezbede izvorni organi koji vode zvaničnu evidenciju iz koje se podaci prenose u Centralni registar, u skladu sa zakonom. Čak i u situaciji kada bi Centralni registar stanovništva bio operativan do aprila 2021. godine, ne može se koristiti za potrebe popisa bez dugotrajnog procesa ispitivanja sadržaja, obuhvata i kvaliteta podataka

- Ne postoji centralni registar stanova i zgrada
- Adresni registar još uvek nije kompletan i nije ažuran (postoje neimenovane ulice, nemaju svi objekti kućni broj, nazivi ulica i kućni brojevi na terenu razlikuju se od podataka u Adresnom registru)
- Nijedan registar ne sadrži podatke o nacionalnoj pripadnosti, veroispovesti i maternjem jeziku (pitanja od značaja za sprovođenje više zakona iz oblasti zaštite prava i sloboda nacionalnih manjina, odnosno zakona o verskim zajednicama)
- Ne postoji registar iz kojeg se mogu preuzeti podaci o najvišoj završenoj školi za celokupno stanovništvo (ovo pitanje je obavezno u popisu)
- Ne postoji jedinstvena evidencija osoba sa invaliditetom i dr.

Planirano je da se po završetku Popisa 2021. simulira „popis baziran na registrima“ gde će se raspoloživi administrativni izvori upoređivati sa dobijenim podacima popisa. Cilj je da se ustanovi koji podaci nedostaju u registrima, kakav je kvalitet raspoloživih podataka i koje sve korake treba preduzeti u narednom periodu kako bi se obezbedili uslovi da se Popis 2031. sprovede preuzimanjem podataka iz administrativnih registara ili kombinovanom metodom (delimično preuzimanje podataka iz registara i prikupljanje nedostajućih podataka na terenu).

2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

- Nije primenljivo.

3) Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

- Nije primenljivo.

4) Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljачko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

- Nije primenljivo.

5) Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

- Nije primenljivo.

6) Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

- U pripremi i realizaciji popisa, u okviru svoje nadležnosti, učestvuju ministarstva i posebne organizacije, jedinice lokalne samouprave i drugi organi, organizacije i institucije. Saradnja sa civilnim i privatnim sektorom ostvaruje se u pojedinim fazama pripreme i sprovođenja popisa (definisanje sadržaja popisnih upitnika, medijska promocija i dr.). Republički zavod za statistiku organizuje konsultativne sastanke sa NVO i udruženjima građana prilikom definisanja sadržaja popisnih upitnika i prilikom izrade plana diseminacije popisnih rezultata. Saradnja se intenzivira tokom priprema i

terenske realizacije popisa, naročito u vezi sa popisivanjem osetljivih kategorija stanovništva (Romi, beskućnici i dr.). Od posebnog značaja je saradnja sa nacionalnim savetima nacionalnih manjina (prevođenje upitnika na jezike nacionalnih manjina, popisivanje romskih podstandardnih naselja, medijska promocija popisa na jezicima nacionalnih manjina i dr.).

7) Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

- Nije primenljivo.

8) Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

- Nije primenljivo.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

- Sredstva za sprovođenje Popisa 2021. obezbeđuju se delom iz Budžeta Republike Srbije (u periodu 2019 - 2022) i delom iz sredstava EU (IPA 2018 nacionalni program), s tim što se iz Budžeta Republike Srbije obezbeđuju i dodatna sredstva za nabavku opreme koja će se, osim za sprovođenje Popisa stanovništva, koristiti i za sprovođenje Popisa poljoprivrede (jesen 2021). Ukupan iznos sredstava za Popis stanovništva 2021. veći je u odnosu na sredstva potrošena u Popisu 2011, pre svega zbog izmena Zakona o porezu na dohodak građana. Naime, u vreme sprovođenja Popisa 2011. sve nadoknade za rad lica angažovanih u popisu bile su oslobođene plaćanja poreza i doprinosa, u skladu sa članom 9. tačka 16) Zakona o porezu na dohodak građana. Iz tog razloga, u 2011. godini su napravljene uštede od oko šest miliona evra, i to samo za plaćanje popisivača i instruktora. U današnjim okolnostima, troškovi Popisa 2011. bili bi skoro isti kao troškovi predviđeni za realizaciju Popisa 2021. Iznos sredstava za sprovođenje Popisa 2021. detaljnije je prikazan u Obrazloženju zakona.
- Republički zavod za statistiku je detaljno analizirao različite metode sprovođenja popisa, vodeći računa, kako o troškovima, tako i o kvalitetu prikupljenih podataka. Popisivanje pomoću prenosivih računara je metod koji se primenjuje u većem broju zemalja. Prednosti ovakvog načina prikupljanja podataka jesu: bolji kvalitet podataka (ugrađena pravila logičke kontrole prilikom unosa odgovora ispitanika, čime se greške popisivača svode na minimum), automatsko prebacivanje podataka u bazu, bolji monitoring rada popisivača (praćenje obuhvata u realnom vremenu), skraćivanje faze obrade podataka i brža diseminacija konačnih rezultata. Naime, u Popisu 2011. popunjavani su papirni upitnici, koji su po završetku terenskog prikupljanja podataka transportovani u centar za unos i obradu (u iznajmljen i posebno opremljen prostor), gde su upitnici najpre skenirani, zatim je primenjen poseban softver za optičko prepoznavanje karaktera, nakon čega se pristupilo šifriranju tekstualnih odgovora i kontroli kontingenata (razvijene su posebne aplikacije). Pored toga ručno su unošeni Kontrolnici (spiskovi domaćinstava sa adresnim podacima, koji su služili za kontrolu obuhvata). Na ovim poslovima, koji su trajali oko osam meseci radili su posebno obučeni operateri, i to u dve smene uz stalni nadzor zaposlenih iz RZS-a. Po

završetku ove faze rada, sledila je faza logičke kontrole i korigovanja neispravnih slogova. Prva knjiga konačnih rezultata popisa 2011. objavljena je tek nakon godinu dana od završetka popisivanja. Upotrebom laptopova u Popisu 2021. podaci će se automatski prenositi u bazu podatka i na taj način se preskače faza unosa koja je zahtevala značajna finansijska sredstva. Takođe, neće se štampati upitnici u višemilionskim tiražima, što će dodatno uticati na smanjenje troškova.

- Troškovi nabavke kompletne opreme iznose 8.208.000 evra. Kompletna nabavka se finansira iz Budžeta Republike Srbije za 2020. godinu. Jedan kontingent laptopova koristiće se i za Popis poljoprivrede koji je planiran za jesen 2021. Na ovaj način biće ostvarene značajne uštede. Naime, Popis poljoprivrede 2012. koštao je oko 15 miliona evra, a troškovi Popisa poljoprivrede iznosiće oko osam miliona evra. Nakon završetka oba popisa laptopovi će biti stavljeni na raspolaganje Vladi Republike Srbije i mogu se, zavisno od potreba, distribuirati drugim državnim organima, školama itd.
- Kada se uporede troškovi oba popisa iz prethodnog ciklusa (Popis stanovništva 2011. i Popis poljoprivrede 2012) sa ukupnim sredstvima koja su predviđena za Popis stanovništva 2021. i Popis poljoprivrede 2021, dolazi se do zaključka da je potrebno obezbediti isti iznos sredstava. Ako se ima u vidu da je u međupopisnom zabeleženo značajno povećanje prosečne plate i da je potrebno platiti poreze i doprinose za rad lica angažovanih u Popisu stanovništva (što nije bio slučaj 2011. godine), može se reći da se u naredni popis ulazi sa istim ili čak skromnijim budžetom nego što je to bio slučaju u prethodnom popisnom ciklusu. Procenjeni troškovi Popisa u Republici Srbiji od oko 4,2 evra po stanovniku su približni ili nešto niži od planiranih troškova zemalja koje na isti način sprovode popis.

2) Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

- Sredstva se obezbeđuju delom iz budžeta Republike Srbije i delom iz prepristupnih fondova EU (IPA 2018 nacionalni program).

3) Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?

- Neće uticati.

4) Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

- Nije predviđeno osnivanje novih institucija, niti restrukturiranje postojećih. Obuka državnih službenika koji učestvuju u popisnim aktivnostima neće prouzrokovati dodatne troškove.

5) Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?

- Nije moguće.

6) Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

- Nisu predviđeni dodatni rashodi drugih institucija.
- Predviđene su nadoknade za rad svih lica angažovanih na poslovima popisa, kako popisivača i instruktora, tako i zaposlenih lica iz državnih organa i drugih institucija navedenih u članu 12. Nacrta zakona, kao i svih zaposlenih koji

budu angažovani iz jedinica lokalne samouprave i drugih organa, organizacija i institucija.

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

1) Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?

- Izabrana opcija neće prouzrokovati troškove privredi. Svi privredni subjekti mogu biti korisnici popisnih podataka i analitičkih dokumenata koji se zasnivaju na popisnim podacima. Rezultati popisa biće javno dostupni na sajtu Republičkog zavoda za statistiku. Po posebnim zahtevima korisnika, moguće su i dodatne obrade podataka. Dostupni su isključivo agregirani podaci.

2) Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?

- Nije primenljivo.

3) Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?

- Nije primenljivo.

4) Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?

- Izabrana opcija će imati pozitivan uticaj na ljudske resurse u pogledu sticanja novih znanja i veština.

5) Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?

- Nije primenljivo.

6) Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

- Nije primenljivo.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

- Građani neće imati troškove i koristi materijalne prirode. Koristi nematerijalne prirode odnose se na mogućnost građana da koriste rezultate popisa. Rezultati popisa biće objavljeni na sajtu Republičkog zavoda za statistiku, po različitim obeležjima i prostornim jedinicama, u skladu sa planom publikovanja. Građani mogu koristiti popisne podatke kako bi se informisali o broju i strukturama stanovništva, domaćinstava i stanova, po različitim prostornim jedinicama, za potrebe obrazovanja (seminarski, diplomski, master, doktorski radovi) i dr.

2) Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

- Nema štetnog uticaja na specifične grupe populacija.

3) Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

- Popisni podaci su značajni za sprovođenje zakona i drugih pravnih akata iz oblasti ostvarivanja prava nacionalnih manjina, i za definisanje mera za poboljšanje položaja osetljivih grupa stanovništva i na smanjenje njihove socijalne isključenosti (osobe sa invaliditetom, stari, Romi i dr.).

4) Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike

- Tokom terenske realizacije popisa, u periodu od mesec dana, biće angažovana uglavnom nezaposlena lica (kao popisivači, instruktori i dr.), što će imati pozitivan uticaj na tržište rada i zapošljavanje, kako u pogledu njihovog radnog angažovanja i sticanja iskustava, tako i kroz njihovu dodatnu obuku (usvajanje novih znanja i veština).

5) Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?

- Nema diskriminacije.

6) Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?

- Nema uticaja na cenu roba i usluga. Privremeno poboljšanje životnog standarda može se posmatrati samo na nivou pojedinca, odnosno domaćinstva lica koje je angažovano za rad u popisu i koje po tom osnovu ostvaruje zaradu.

7) Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?

- Nije primenljivo.

8) Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?

- Nije primenljivo.

Ključna pitanja za analizu efekata na životnu sredinu

1) Da li izabrana opcija utiče i u kojem obimu utiče na životnu sredinu, uključujući efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetska efikasnost i obnovljive izvore energije?

- Nije primenljivo.
- 2) Da li izabrana opcija utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu?
 - Nije primenljivo.
- 3) Da li izabrana opcija utiče na zdravlje ljudi?
 - Nije primenljivo.
- 4) Da li izabrana opcija predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi i da li se dopunskim merama može uticati na smanjenje tih rizika?
 - Ne predstavlja rizik.
- 5) Da li izabrana opcija utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast?
 - Ne utiče.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

- 1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?
 - Ne uvode se institucionalne promene. Predviđeno je da se u Republičkom zavodu za statistiku formira posebno upravljačko telo sa zadatkom da organizuje i koordinira rad svih učesnika u Popisu. Takođe, predviđeno je da se na predlog jedinica lokalne samouprave formiraju 162 popisne komisije. Upravljačko telo u Republičkom zavodu za statistiku i popisne komisije pri opštinama i gradovima imaju privremeni mandat koji traje do završetka propisanih zadataka.
 - Nacrtom zakona predviđeno je da direktor Republičkog zavoda za statistiku propisuje osnovne popisne upitnike: Popisnicu i Upitnik za domaćinstvo i stan, kao i organizaciono-metodološko uputstvo za sprovođenje Popisa. Sadržaj upitnika objavljuje se u „Službenom glasniku RS” pre početka terenske realizacije popisa. Republički zavod za statistiku objavljuje rezultate Popisa od javnog značaja, i to: preliminarne rezultate Popisa, u roku od 30 dana od dana završetka popisivanja, i konačne rezultate Popisa, zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu, u skladu sa kalendarom objavljivanja, sukcesivno do 31. decembra 2022. godine. Rezultati se objavljuju isključivo u vidu agregiranih podataka, i dostupni su svima pod jednakim uslovima na zvaničnom veb-sajtu Republičkog zavoda za statistiku (član 28. Nacrta zakona).
- 2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?
 - Za sprovođenje izabrane opcije potrebno je ojačati kadrovske kapacitete Republičkog zavoda za statistiku. Kvalitetni kadrovi su ključ uspešne realizacije planiranih aktivnosti. RZS ne raspolaže dovoljnim brojem zaposlenih lica odgovarajuće stručnosti, što je zaključak misije Evrostata. Za obavljanje pojedinih poslova u vezi sa popisom biće neophodno angažovanje određenog broja lica po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima (između 20 i 40 lica, u zavisnosti od faze rada).

- Kvalitet popisa umnogome zavisi od dobro organizovane i jednoobrazne obuke svih lica koja će obavljati i kontrolisati terensko prikupljanje podataka. Potrebno je obučiti oko 20.000 neposrednih učesnika Popisa (popisivača, instruktora, članova popisnih komisija, opštinskih koordinatora, dodatnih popisivača za rad u podstandardnim romskim naseljima i drugih učesnika u različitim fazama pripreme i realizacije Popisa). Tokom obuke popisivača i instruktora neophodno je obezbediti IT podršku na svim instruktaznim punktovima, te dodatno obučiti oko 200 informatičara koji će pružati tehničku podršku, kako za vreme obuke popisivača i instruktora, tako i tokom terenske realizacije popisa. Obuka će biti organizovana i za predstavnike ministarstava i posebnih organizacija koji učestvuju u procesu popisivanja posebnih kategorija stanovništva (beskućnika, tražilaca azila, lica na izdržavanju kazne zatvora i dr.).
 - Višeetapne petodnevne instruktaze neposrednih učesnika Popisa – opštinskih koordinatora, članova popisnih komisija, instruktora i popisivača, važna su karika u lancu priprema za uspešnu terensku realizaciju Popisa. Prvi nivo treninga biće organizovan za opštinske koordinatore koje će obučiti metodolozi i IT stručnjaci iz RZS-a. U drugoj fazi obuke, opštinski koordinatori obučavaju instruktore, a nakon toga (u trećoj fazi obuke) instruktori obučavaju popisivače. Finansiranje obuke na svim nivoima predviđeno je u okviru IPA 2018 nacionalnog programa.
- 3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?
- Ne.
- 4) Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?
- Da.
- 5) Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?
- Nije primenljivo.
- 6) Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?
- Sve aktivnosti u vezi sa sprovođenjem popisa su transparentne.
- 7) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?
- Nije primenljivo.

Ključna pitanja za analizu rizika

- 1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocima odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

- Proces neformalnih konsultacija obavljen je sa pojedinim institucijama koje su prepoznate kao učesnici u realizaciji pojedinih popisnih aktivnosti, npr. Republički geodetski zavod, Komesarijat za izbeglice i migracije i dr. Usvojeno je više predloga, na primer: na predlog Geografskog fakulteta u Beogradu, u sadržaj popisnih upitnika uvršteno je pitanje o nazivu države u kojoj lice radi (za lica koja rade u inostranstvu) i o godini odlaska u inostranstvo (za lica koja su živela/boravila u inostranstvu godinu dana ili duže); na predlog Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja proširen je broj modaliteta kod pitanja o pohađanju škole, i dr. Nisu prihvaćeni pojedini predlozi da se u popisu postavljaju pitanja koja prema međunarodnim preporukama nisu primerena za popise stanovništva i koja treba da budu predmet anketa na uzorku ili se mogu dobiti iz administrativnih izvora (npr. mesec rođenja svakog živorođenog deteta – pitanje koje se postavlja ženama koje su rađale, kada je domaćinstvo osnovano, starost lica u vreme sticanja najvišeg nivoa obrazovanja i dr.). Svi učesnici konsultativnih sastanaka detaljno su upoznati sa razlozima prihvatanja, odnosno neprihvatanja svakog pojedinačnog predloga.
- Javna rasprava o Nacrtu zakona u potpunosti je sprovedena u skladu sa utvrđenim Programom, za predstavnike relevantnih državnih institucija, nevladinih organizacija, stručne javnosti i drugih zainteresovanih subjekata i pojedinaca. U sklopu javne rasprave održan je Okrugli sto na kojem su učesnici imali mogućnost da iznesu svoje konstruktivne predloge i primedbe. Predlozi koji su izneti i pitanja koja su postavljena u diskusiji na održanom Okruglom stolu uglavnom su išli u pravcu razjašnjenja, odnosno pojašnjenja konceptualnih i pojedinačnih rešenja sadržanih u Nacrtu zakona, što je doprinelo boljem razumevanju teksta Nacrta zakona i cilja koji se njegovim donošenjem želi postići.
- Po okončanju postupka javne rasprave RZS je analizirao sve primedbe, sugestije i predloge učesnika javne rasprave i u propisanom roku sastavio Izveštaj o sprovedenoj javnoj raspravi na svojoj veb stranici i Portalu e-uprave.
- Takođe, Nacrt zakona je prosleđen i Evropskoj komisiji radi pribavljanja mišljenja. Komentari Evropske komisije su detaljno analizirani, pri čemu se većina komentara odnosi na pojedina metodološka rešenja. U cilju unapređenja teksta Nacrta zakona, neke od primedaba su uvažene. U skladu sa sugestijama Evropske komisije, u Nacrt zakona dodata je definicija domaćinstva kako bi se precizirao koncept domaćinstva koji se primenjuje u Republici Srbiji, što je od značaja za međunarodna poređenja popisnih podataka. Pored toga, dopunjen je član 28. Nacrta zakona koji se odnosi na objavljivanje popisnih rezultata, tako što je navedeno da Republički zavod za statistiku, zajedno sa rezultatima popisa, objavljuje i metapodatke i izveštaj o kvalitetu. Na ovaj način, obezbeđena je direktna usklađenost sa Regulativom (EK) 763/2008 i sa implementacionim regulativama za popis 2021. Najviše primedaba odnosi se na to da Nacrt zakona ne sadrži definiciju uobičajenog stanovništva i da nije precizno navedeno kako će se tretirati pojedine kategorije stanovništva, što je od posebnog značaja za međunarodnu uporedivost popisnih podataka. Pored toga, navedeno je da postoji bojazan da li su u članu 4. Nacrta zakona navedene sve kategorije stanovništva koje treba popisati kako bi bilo moguće izdvojiti kontingent uobičajenog stanovništva Republike Srbije. Republički zavod za statistiku je prilikom pripreme Nacrta zakona razmatrao opciju da se zakonom definiše kontingent

uobičajenog stanovništva, ali je zaključeno da je u nacionalnom interesu da se prikupe informacije o svim licima, uključujući i ona lica koja ne zadovoljavaju kriterijum uobičajenog stanovnika mesta popisa (npr. naši građani koji su duže od godinu dana odsutni iz zemlje zbog rada/boravka u inostranstvu ili privremeno prisutna lica u mestu popisa), a da se prilikom obrade prikupljenih podataka definiše kontingent uobičajenog stanovništva u skladu sa međunarodnim preporukama. Stoga je u tekstu Nacrta zakona dat širi okvir, dok su kriterijumi za definisanje uobičajenog stanovništva sastavni deo metodologije popisa i svakako će biti navedeni prilikom objavljivanja konačnih rezultata popisa. Ovakav koncept primenjen je i u Popisu 2011. godine.

2) Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?

- Sredstva se obezbeđuju iz IPA 2018 nacionalnog programa i iz budžeta Republike Srbije. Predviđeno je dovoljno vremena za sprovođenje postupka javnih nabavki.

3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

- Nisu prepoznati drugi rizici.
-

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Republički zavod za statistiku

2. Naziv propisa

Predlog zakona o Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine / Draft Law on Census of Population, Households and Dwellings 2021.

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,

Član 90. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju – Saradnja u oblasti statistike

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Nema

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Nema

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Nema

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

U Nacionalnom programu za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije, u delu 3.18. Statistika, 3.18.1. Zakonski okvir, propis je naveden među planiranim propisima. Predviđeni rok za usvajanje navedenog dokumenta od strane Vlade Republike Srbije je 3. kvartal 2019. godine.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Nema

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Uredba (EZ) 763/2008 o popisima stanovništva i stanova (Regulation (EC) No 763/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on population and housing censuses), CELEX: 32008R0763, potpuno usklađen.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

/

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Predlog zakona o Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine je, zajedno sa Tabelom usklađenosti i Izveštajem o sprovedenoj javnoj raspravi, poslat na mišljenje Evropskoj komisiji. Komentari Evropske komisije nisu suštinske prirode i pre svega se odnose na pojedina metodološka rešenja, pri čemu su neke od primedbi uvažene u cilju unapređenja teksta Predloga zakona.

U skladu sa sugestijama Evropske komisije, u Predlog zakona dodata je definicija domaćinstva kako bi se precizirao koncept domaćinstva koji se primenjuje u Republici Srbiji, što je od značaja za međunarodna poređenja popisnih podataka.

Pored toga, na predlog Evropske komisije, dopunjen je član 28. Predloga zakona koji se odnosi na objavljivanje popisnih rezultata, tako što je navedeno da Republički zavod za statistiku, zajedno sa rezultatima popisa, objavljuje i metapodatke i izveštaj o kvalitetu. Na ovaj način, obezbeđena je direktna usklađenost sa Regulativom (EK) 763/2008 i sa implementacionim regulativama za popis 2021.

Najviše primedaba odnosi se na to da Predlog zakona ne sadrži definiciju uobičajenog stanovništva i da nije precizno navedeno kako će se tretirati pojedine kategorije stanovništva, što je od posebnog značaja za međunarodnu

uporedivost popisnih podataka. Pored toga, navedeno je da postoji bojazan da li su u članu 4. Predloga zakona navedene sve kategorije stanovništva koje treba popisati kako bi bilo moguće izdvojiti kontingent uobičajenog stanovništva Republike Srbije. Republički zavod za statistiku je prilikom pripreme Predloga zakona razmatrao opciju da se zakonom definiše kontingent uobičajenog stanovništva, ali je zaključeno da je u nacionalnom interesu da se prikupe informacije o svim licima, uključujući i ona lica koja ne zadovoljavaju kriterijum uobičajenog stanovnika mesta popisa (npr. naši građani koji su duže od godinu dana odsutni iz zemlje zbog rada/boravka u inostranstvu ili privremeno prisutna lica u mestu popisa), a da se prilikom obrade prikupljenih podataka definiše kontingent uobičajenog stanovništva u skladu sa međunarodnim preporukama. Stoga je u tekstu Predloga zakona dat širi okvir, dok su kriterijumi za definisanje uobičajenog stanovništva sastavni deo metodologije popisa i svakako će biti navedeni prilikom objavljivanja konačnih rezultata popisa. Ovakav koncept primenjen je i u Popisu 2011. godine.

1. Naziv propisa Evropske unije :/ Regulation (EU) No 763/2008 of the European Parliament and of the Council of 9 July 2008 on population and housing censuses Uredba (EU) broj 763/2008 Evropskog parlamenta i saveta od 9 jula 2008. o popisima stanovništva i stanova		2. „CELEX” oznaka EU propisa 2:32008R0763				
3. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada		4. Datum izrade tabele:				
Obradivač: Republički zavod za statistiku		29.07.2019.				
5. Naziv (nacrt, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije: 01 Predlog zakona o Popisu stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine 02 Zakon o zvaničnoj statistici („Službeni glasnik RS“, br. 104/2009) 03 Zakon o teritorijalnoj organizaciji Republike Srbije („Službeni glasnik RS“, br. 129/2007, 18/2016 i 47/2018) 04 Uredba o nomenklaturi statističkih teritorijalnih jedinica („Službeni glasnik RS“, br. 109/2009 i 46/2010)		6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA: 2017-141				
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						
a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
Odredba propisa EU	Sadržina odredbe	Odredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	Usklađenost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomena o usklađenosti
1	This Regulation establishes common rules for the decennial provision of comprehensive data on population and housing.	01 1	Ovim zakonom uređuju se priprema, organizacija i sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Popis), period popisivanja, način prikupljanja podataka, jedinice koje se obuhvataju Popisom, sadržaj Popisa, obaveze državnih i drugih organa i organizacija u pripremi, organizaciji i sprovođenju Popisa, finansiranje Popisa, dužnosti lica koja	PU		

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			obavljaju poslove u vezi sa Popisom, dužnosti lica koja se obuhvataju Popisom, obrada podataka, objavljivanje popisnih rezultata, upotreba, zaštita i čuvanje podataka prikupljenih u Popisu.			
2 (a)	'population' shall mean the national, regional and local population at its usual residence at the reference date;	01 4.1 4.2	Popisom se obuhvataju: 1) državljani Republike Srbije sa prebivalištem ili boravištem u Republici Srbiji, bez obzira na to da li su u vreme sprovođenja Popisa prisutni u svom mestu stanovanja ili privremeno borave u drugom mestu u Republici Srbiji ili u inostranstvu; 2) stalno nastanjeni stranci, stranci kojima je odobren privremeni boravak u Republici Srbiji i druga lica koja u vreme sprovođenja Popisa borave na teritoriji Republike Srbije;	DU		Zakon ne sadrži istu definiciju stanovništva, već kategorije lica koja se obuhvataju popisom.
2 (b)	'housing' shall mean living quarters and buildings as well as housing arrangements and the relationship between the population and living quarters at the national, regional and local levels at the reference date;	01 8	U Popisu se prikupljaju sledeći podaci o stanovima i drugim nastanjenim prostorijama: adresa, vrsta stambenog prostora, korišćenje stana, oblik svojine, površina stana, broj soba, opremljenost instalacijama i pomoćnim prostorijama, vrsta energenta koji se koristi za grejanje, sprat na kojem se stan nalazi.	PU		Zakon ne sadrži definiciju stanovanja, već karakteristike stanova i drugih nastanjenih prostorija za koje se prikupljaju podaci.
2 (c)	'buildings' shall mean permanent buildings that contain living quarters designed for human habitation, or conventional dwellings that are reserved for seasonal or secondary use or that are vacant;	01 8	U Popisu se prikupljaju podaci o osnovnim karakteristikama zgrade u kojoj se stan nalazi.	PU		
2 (d)	'usual residence' shall mean the place where a person normally spends the daily period of rest, regardless of temporary absences for purposes of recreation, holidays, visits to friends and relatives, business, medical treatment or religious pilgrimage. The following persons alone shall be considered to be usual residents of the geographical area in question: (i) those who have lived in their place of usual residence for a continuous period of at least 12 months before the reference date; or	01 2.6	6) prebivalište je mesto u kojem se građanin nastanio sa namerom da u njemu stalno živi;	DU		Zakon ne sadrži definiciju uobičajenog mesta stanovanja, ali će se podaci prikupljati, obrađivati i objavljivati u skladu s ovom definicijom, jer

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	(ii) those who arrived in their place of usual residence during the 12 months before the reference date with the intention of staying there for at least one year. Where the circumstances described in point (i) or (ii) cannot be established, 'usual residence' shall mean the place of legal or registered residence;					definicija prebivališta predstavlja znatno širi termin koji obuhvata i uobičajeno mesto stanovanja.
2 (e)	'reference date' shall mean the date to which the data of the respective Member State refer, in accordance with Article 5(1);	01 3.3	Popisivanje i kontrola kvaliteta podataka prikupljenih Popisom sprovode se prema stanju na dan 31. marta 2021. godine u 24.00 sata.	PU		Uredba Komisije (EU) 2017/712 utvrđuje 2021 kao referentnu godinu za sprovođenje popisa stanovništva, pri čemu svaka država samostalno definiše referentni datum za sprovođenje popisa.
2 (f)	'national' shall mean on the territory of a Member State;	01 1	Ovim zakonom uređuju se priprema, organizacija i sprovođenje Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova 2021. godine u Republici Srbiji.	PU		
2 (g)	'regional' shall mean at NUTS level 1, NUTS level 2 or NUTS level 3, as defined in the classification of territorial units for statistics (NUTS), established by Regulation (EC) No 1059/2003 of the European Parliament and of the Council (2) in its version applicable at the reference date;	04 1 2.2	Ovom uredbom uređuje se Nomenklatura statističkih teritorijalnih jedinica, kao i kriterijumi po kojima se vrši grupisanje po tri nivoa - NSTJ 1, NSTJ 2 i NSTJ 3. Nivoi grupisanja iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se agregiranjem teritorijalnih jedinica. Nivoi grupisanja teritorijalnih jedinica utvrđeni ovom uredbom jesu standard po kome se kroz statističke aktivnosti prikupljaju, obrađuju, prikazuju i analiziraju statistički podaci.	PU		Definicija teritorijalnih jedinica u skladu je sa Uredbom EU o zajedničkoj nomenklaturi teritorijalnih jedinica za statistiku (NUTS) prema dokumentu Evropske komisije „Izveštaj za Republiku Srbiju 2018“.

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
2 (h)	'local' shall mean at Local Administrative Units level 2 (LAU level 2)	03 2	Teritorijalnu organizaciju Republike Srbije čine opštine, gradovi i grad Beograd kao teritorijalne jedinice i autonomne pokrajine kao oblik teritorijalne autonomije.	PU		
2 (i)	'essential features of population and housing censuses' shall mean individual enumeration, simultaneity, universality within a defined territory, availability of small-area data and defined periodicity.	01 2.1	1) popisivanje je pojedinačno i sveobuhvatno prikupljanje podataka o licima, domaćinstvima i stanovima koje država organizuje u jednakim vremenskim intervalima, najčešće na svakih deset godina.	PU		
3	Member States shall submit to the Commission (Eurostat) data on the population covering determined demographic, social and economic characteristics of persons, families and households, as well as on housing at a national, regional and local level, as set out in the Annex.	01 6 7 8	Podaci o licima Podaci o domaćinstvima Podaci o stanovima i drugim nastanjenim prostorijama	PU		Popis se sprovodi u skladu sa međunarodnim preporukama i usvojena metodologija pokriva sva obeležja iz Aneksa Uredbe 763/2008.
4 (1)	Member States may base the statistics on different data sources, in particular on: (a) conventional censuses; (b) register-based censuses; (c) a combination of conventional censuses and sample surveys; (d) a combination of register-based censuses and sample surveys; (e) a combination of register-based censuses and conventional censuses; (f) a combination of register-based censuses, sample surveys and conventional censuses; and (g) appropriate surveys with rotating samples (rolling censuses).	01 3.4	Podatke prikupljaju popisivači neposredno od građana, metodom intervjua.	PU		Popis će biti sproveden kao tradicionalan, što odgovara opciji (a).
4 (2)	Member States shall take all measures necessary to meet the requirements of data protection. The Member States' own data protection provisions shall not be affected by this Regulation.	01 30	Republički zavod za statistiku dužan je da preduzme sve propisane administrativne, tehničke i organizacione mere neophodne za zaštitu podataka prikupljenih u Popisu od nelegalnog pristupa, objavljivanja ili korišćenja, u skladu sa zakonom kojim se reguliše oblast informacione bezbednosti.	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
4 (3)	Member States shall inform the Commission (Eurostat) of any revision or correction of the statistics supplied under this Regulation, as well as of any changes in the chosen data sources and methodology, no later than one month before the release of the revised data.			NP	Jedan od glavnih zadataka Republičkog zavoda za statistiku je dostavljanje zvaničnih statističkih podataka Republike Srbije međunarodnim organizacijama. Svaka revizija, ispravka ili promena je u skladu sa međunarodnim standardima.	
4 (4)	4. Member States shall ensure that the data sources and the methodology used to satisfy the requirements of this Regulation meet, to the highest possible extent, the essential features of population and housing censuses, as defined in Article 2(i). They shall make continuous efforts to enhance compliance with those essential features.	01 2.1	1) popisivanje je pojedinačno i sveobuhvatno prikupljanje podataka o licima, domaćinstvima i stanovima koje država organizuje u jednakim vremenskim intervalima, najčešće na svakih deset godina;	PU		Kao organizator i koordinator zvanične statistike, RZS razvija metodologiju istraživanja koja implementira i postavlja standarde za celokupnu zvaničnu statistiku.
5 (1)	Each Member State shall determine a reference date. The reference date shall fall in a year specified on the basis of this Regulation (reference year). The first reference year shall be 2011. The Commission (Eurostat) shall establish subsequent reference years in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 8(3). Reference years shall fall during the beginning of every decade.	01 3.1	Popisivanje se sprovodi od 1. do 30. aprila 2021. godine.	PU		Uredba Komisije (EU)2017/712 utvrđuje 2021. kao referentnu godinu za sprovođenje popisa stanovništva, pri čemu svaka država samostalno definiše referentni datum za sprovođenje popisa.
5 (2)	Member States shall provide the Commission (Eurostat) with final, validated and aggregated data and with metadata, as required by this Regulation, within 27 months of the end of the reference year.	01 28	Republički zavod za statistiku objavljuje rezultate Popisa od javnog značaja, i to: 1) preliminarne rezultate Popisa, u roku od 30 dana od dana završetka popisivanja, i 2) konačne rezultate Popisa, u skladu sa kalendarom objavljivanja, sukcesivno do 31. decembra 2022. godine.	PU		Konačni rezultati popisa objavljuju se zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu.

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			Rezultati iz stava 1. ovog člana objavljuju se isključivo u vidu agregiranih podataka i dostupni su svima pod jednakim uslovima na zvaničnom veb-sajtu Republičkog zavoda za statistiku.			
5 (3)	The Commission (Eurostat) shall adopt a program of the statistical data and of the metadata to be transmitted to fulfil the requirements of this Regulation, in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 8(3).	02 2.2	Zvanična statistika ispunjava međunarodne obaveze Republike Srbije koje se odnose na proizvodnju, diseminaciju, analizu i publikovanje zvaničnih statističkih informacija.	PU		RZS će primeniti program statističkih podataka i metapodataka u skladu sa Uredbom 2017/712. Konačni rezultati popisa objavljuju se zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu.
5 (4)	The Commission (Eurostat) shall adopt the technical specifications of the topics as required by this Regulation as well as of their breakdowns, in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 8(2).	02 2.2	Zvanična statistika ispunjava međunarodne obaveze Republike Srbije koje se odnose na proizvodnju, diseminaciju, analizu i publikovanje zvaničnih statističkih informacija.	PU		RZS će primeniti program tehničkih specifikacija obeležja u skladu sa Uredbom 2017/543.
5 (5)	Member States shall transmit to the Commission (Eurostat) the validated data and metadata in electronic form. The Commission (Eurostat) shall adopt the appropriate technical format to be used for the transmission of the required data, in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 8(2).	02 2.2	Zvanična statistika ispunjava međunarodne obaveze Republike Srbije koje se odnose na proizvodnju, diseminaciju, analizu i publikovanje zvaničnih statističkih informacija.	PU		RZS će primeniti Uredbu 2017/881 u pogledu modaliteta i strukture izveštaja o kvalitetu i tehničkog formata za prenos podataka Evrostatu. Konačni rezultati popisa objavljuju se zajedno sa metapodacima i izveštajem o

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
						kvalitetu.
5 (6)	In the event of a revision or correction in accordance with Article 4(3), Member States shall transmit the modified data to the Commission (Eurostat) no later than on the date of release of the revised data.			NP	Jedan od glavnih zadataka Republičkog zavoda za statistiku je dostavljanje zvaničnih statističkih podataka Republike Srbije međunarodnim organizacijama. Svaka revizija, ispravka ili promena je u skladu sa međunarodnim standardima.	
6 (1)	For the purpose of this Regulation, the following quality assessment dimensions shall apply to the data to be transmitted: — 'relevance' shall refer to the degree to which statistics meet the current and potential needs of users, — 'accuracy' shall refer to the closeness of estimates to the unknown true values, — 'timeliness' and 'punctuality' shall refer to the delay between the reference period and the availability of results, — 'accessibility' and 'clarity' shall refer to the conditions under and modalities by which users can obtain, use and interpret data, — 'comparability' shall refer to the measurement of the impact of differences in applied statistical concepts and measurement tools and procedures when statistics are compared between geographical areas, sectoral domains, or over time, and — 'coherence' shall refer to the adequacy of the data to be reliably combined in different ways and for various uses.	02 5	Zvanična statistika se zasniva na zajedničkim standardima, zvaničnim definicijama i osnovnim načelima, sa sledećim značenjima: 1) Načelo relevantnosti znači da statistički podaci treba da zadovolje jasno utvrđene uslove informisanja, u skladu sa zadacima zvanične statistike. Zvanična statistika ima obavezu da redovno proverava adekvatnost statističkih podataka i da blagovremeno prepozna nove potrebe korisnika za određenom vrstom podataka. 2) Načelo nepristrasnosti podrazumeva da se na objektivan način utvrđuju definicije, metodi prikupljanja i obrađivanja podataka, kao i njihova diseminacija. Statistički podaci moraju biti zaštićeni od neprofesionalnih uticaja bilo koje vrste. 3) Načelo pouzdanosti se ogleda u tome da aktivnosti i metodi koji se odnose na prikupljanje, obradu i diseminaciju statističkih podataka budu usklađeni sa važećim profesionalnim standardima, naučnim metodima i principima profesionalne etike, kako bi statistički rezultati što verodostojnije odražavali posmatrane pojave. 4) Načelo pravovremenosti znači da vremenski rokovi između prikupljanja podataka, njihove obrade, diseminacije i dostavljanja korisnicima na uvid treba da budu minimalni, kao i da se sve promene, kad je reč o podacima, ažurno unose u statističke registre i baze podataka. 5) Načelo profesionalne nezavisnosti znači da su za donošenje odluka o definicijama, metodima prikupljanja, obrade i diseminacije podataka zvanične	PU		

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
			<p>statistike nadležni isključivo odgovorni proizvođači zvanične statistike.</p> <p>6) Načelo racionalnosti se odnosi na optimalno korišćenje svih raspoloživih resursa i smanjenje opterećenosti izveštajnih jedinica, kao i na to da obim posla i troškovi neophodni za prikupljanje statističkih podataka treba da budu srazmerni značaju rezultata.</p> <p>7) Načelo konzistentnosti znači da zvanični statistički podaci treba da budu međusobno usklađeni u pogledu sadržaja, terminologije i periodike, kao i da budu usklađeni sa međunarodno priznatim konceptima, nomenklaturama, klasifikacijama, definicijama i metodima, u cilju postizanja njihove uporedivosti.</p> <p>8) Načelo javnosti znači da su svi rezultati – obrađeni i neobrađeni podaci zvanične statistike, kao i sve informacije o primenjenim metodima i izvorima podataka koje koriste odgovorni proizvođači zvanične statistike – javni i istovremeno dostupni svim korisnicima.</p> <p>9) Načelo statističke poverljivosti podrazumeva zaštitu podataka koji se odnose na pojedinačnu statističku jedinicu, bez obzira na to da li se oni prikupljaju neposredno, prilikom sprovođenja zvaničnih statističkih istraživanja, ili posredno, iz administrativnih ili drugih izvora. Suština ovog načela jeste da odgovorni proizvođači zvanične statistike mogu koristiti individualne podatke isključivo u statističke svrhe. Načelo statističke poverljivosti se ne odnosi na podatke organa državne uprave kao statističkih jedinica. Statistički podatak se, u skladu sa ovim načelom, ne može koristiti kao osnov za ostvarivanje prava ili stvaranje obaveze izveštajnoj jedinici.</p> <p>10) Načelo upotrebe ličnih podataka isključivo u statističke svrhe znači da podaci prikupljeni obavljanjem statističkih aktivnosti na koje se odnose odredbe o statističkoj poverljivosti mogu biti korišćeni isključivo u skladu sa ovim zakonom i posebnim zakonom kojim se reguliše oblast zaštite ličnih podataka, odnosno zaštite privatnosti</p>			
6 (2)	Member States shall provide the Commission (Eurostat) with a report on the quality of the data transmitted. In this context, Member States shall	02	Načelo konzistentnosti znači da zvanični statistički podaci treba da budu međusobno usklađeni u pogledu sadržaja, terminologije i periodike, kao i da budu	PU		Konačni rezultati popisa objavljuju

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	report on the extent to which the chosen data sources and methodology meet the essential features of population and housing censuses as defined in Article 2(i).	5.7	usklađeni sa međunarodno priznatim konceptima, nomenklaturama, klasifikacijama, definicijama i metodima, u cilju postizanja njihove uporedivosti.			se zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu.
6 (3)	In applying the quality assessment dimensions laid down in paragraph 1 to the data covered by this Regulation, the modalities and structure of the quality reports shall be defined in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 8(2). The Commission (Eurostat) shall assess the quality of the data transmitted.	02 2.2	Zvanična statistika ispunjava međunarodne obaveze Republike Srbije koje se odnose na proizvodnju, diseminaciju, analizu i publikovanje zvaničnih statističkih informacija.	PU		Konačni rezultati popisa objavljuju se zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu. RZS će primeniti Uredbu 2017/881 u pogledu modaliteta i strukture izveštaja o kvalitetu i tehničkog formata za prenos podataka Eurostatu.
6 (4)	The Commission (Eurostat), in cooperation with the competent authorities of the Member States, shall provide methodological recommendations designed to ensure the quality of the data and metadata produced, acknowledging, in particular, the Conference of European Statisticians Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing.	01 10	Republički zavod za statistiku definiše metodologiju Popisa u skladu sa nacionalnim potrebama i međunarodnim obavezama.	PU		U skladu sa međunarodnim preporukama za popis, RZS kreira metodološka i organizaciona uputstva namenjena organizatorima i direktnim učesnicima u sprovođenju popisa.
7 (1)	The following measures necessary for the implementation of this Regulation shall be adopted in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 8(2): (a) technical specifications of the topics as required by this Regulation as well as of their breakdowns as provided for in Article 5(4); (b) the establishment of the appropriate technical	02 2.2	Zvanična statistika ispunjava međunarodne obaveze Republike Srbije koje se odnose na proizvodnju, diseminaciju, analizu i publikovanje zvaničnih statističkih informacija.	PU		RZS će primeniti tehničke specifikacije obeležja i poštovaće zajedničke

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
	format as provided for in Article 5(5); and (c) modalities and structure of the quality reports as provided for in Article 6(3).					standarde, definicije i osnovne principe zvanične statistike.
7 (2)	The following measures necessary for the implementation of this Regulation, designed to amend non-essential elements of this Regulation by supplementing it, shall be adopted in accordance with the regulatory procedure with scrutiny referred to in Article 8(3): (a) the establishment of the reference years, as provided for in Article 5(1); and (b) the adoption of the programme of the statistical data and the metadata, as provided for in Article 5(3).	01 3.1 02 2.2	Popisivanje se sprovodi od 1. do 30. aprila 2021. godine. Zvanična statistika ispunjava međunarodne obaveze Republike Srbije koje se odnose na proizvodnju, diseminaciju, analizu i publikovanje zvaničnih statističkih informacija.	PU		Konačni rezultati popisa objavljuju se zajedno sa metapodacima i izveštajem o kvalitetu.
7 (3)	Consideration shall be given to the principles that the benefits of the measures taken must outweigh their costs and that additional costs and burdens must remain within a reasonable limit.	02 5.6	Načelo racionalnosti se odnosi na optimalno korišćenje svih raspoloživih resursa i smanjenje opterećenosti izveštajnih jedinica, kao i na to da obim posla i troškovi neophodni za prikupljanje statističkih podataka treba da budu srazmerni značaju rezultata.	PU		
8 (1)	The Commission shall be assisted by the Statistical Programme Committee.			NP	Jedan od glavnih zadataka Republičkog zavoda za statistiku je dostavljanje zvaničnih statističkih podataka Republike Srbije međunarodnim organizacijama.	
8 (2)	Where reference is made to this paragraph, Articles 5 and 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof. The period laid down in Article 5(6) of Decision 1999/468/EC shall be set at three months.			NP	Jedan od glavnih zadataka Republičkog zavoda za statistiku je dostavljanje zvaničnih statističkih podataka Republike Srbije međunarodnim organizacijama.	
8 (3)	Where reference is made to this paragraph, Article 5a(1) to (4) and Article 7 of Decision 1999/468/EC shall apply, having regard to the provisions of Article 8 thereof.			NP	Jedan od glavnih zadataka Republičkog zavoda za statistiku je dostavljanje zvaničnih statističkih podataka Republike Srbije međunarodnim organizacijama.	

a)	a1)	b)	b1)	v)	g)	d)
9	This Regulation shall enter into force on the 20th day following its publication in the <i>Official Journal of the European Union</i> .	01 36	Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.	PU		